EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 311, Mart 2018

Ortadoğu, Türkiye ve Kürt sorunu-I

H. Fırat

Afrin'e saldırının ardından verilmiş iki ayrı konferansın hayli hacimli kayıtlarından seçtiğimiz bölümleri bu sayımızda birkaç ayrı metin halinde yayınlıyoruz. Aynı konuda iki ayrı konferans doğal olarak tekrarlar içeriyor. Bunları mümkün mertebe en aza indirmeye çalıştık…

Ortadoğu'nun bütünü acılar içinde

Gündemde Afrin saldırısı üzerinden bir kez daha Kürtler var. Ama yazık ki Ortadoğu'da acı çeken tek halk Kürtler ya da Filistinliler değil. Ortadoğu toplamında acılar içinde bir bölge ve bu uzun yıllardır da böyle. 11 Eylül sonrasında, daha somut olarak da 2003'ten itibaren, önce Irak'ın yıkımı yaşandı. Emperyalist müdahale yüzbinlerce insanın yaşamına, milyonlarca insanın her biçimiyle mağduriyetine yolaçtı. Ülke baştan başa yakılıp yıkıldı. Aradan geçen onbeş yıla rağmen bu kanama hafiflemekle birlikte hala da sürüyor.

2011'deki Mısır-Tunus halk isyanlarının ardından emperyalist müdahalenin hedefi bu kez Libya oldu. Ülke paramparça edildi, sonu gelmez bir iç kargaşa ve çatışmanın içine itildi. Elbette bu arada petrol zenginliklerine de el konuldu. Halen Libya kendi içinde en az üçe bölünmüş harabe halinde bir ülke. Farklı emperyalist odakların arkaladığı bir takım gerici güçler senelerdir burada birbirlerini boğazlayıp duruyorlar.

Yemen uzun yıllardır acılar içinde kıvranan bir başka ülkeydi. Batı emperyalizminin desteğinde 2015 yılında başlatılan dış müdahaleyle birlikte ise artık kapsamlı, acımasız, kuralsız bir insani yıkımın pençesinde acı çekiyor. Kitlesel ölümler, salgın hastalıklar, en temel insani hizmetlerden yoksunluk, yaşam alanlarının yakılıp yıkılması halen Yemen'in de, Ortadoğu'nun bu alabildiğine yoksul ülkesinin de gündelik çehresini oluşturuyor.

2011 Mart'ından beri benzer bir durum Suriye'de var. Şu an bölgesel düzeydeki çatışmanın odak noktası olan bu ülkede yüzbinlerce insan yaşamını yitirdi. Milyonlarcası mağdur edildi, yerinden yurdundan oldu. Kentler, kasabalar, köyler yerle bir oldu. Şu sıra Afrin'de yaşananlar yıllardır Suriye'nin toplamında yaşanıyor. Afrin Suriye'deki bu yıkımın dışında kalmayı başarmış biricik yerdi. Artık o da bu genel yıkımın bir parçası haline gelmiş durumda.

Ortadoğu toplamında çok büyük acılar içinde kıvranıyor. Ortadoğu'nun her yerinde kan akıyor, yalnızca Kürtler değil hemen tüm halklar acı çekiyor. Bunu unutursak, devrimci olmamızın bir anlamı kalmaz.

Emperyalist müdahale büyük yıkımlar getirdi

Ortadoğu büyük çoğunluğu emperyalizmin hizmetindeki bir diktatörlükler bölgesi ve

halklar bunun acısını onyıllardır yaşıyorlar. Mısır'ın Mübarek'i, Tunus'un Bin Ali'si, Yemen'in Ali Abdullah Salih'i, Irak'ın Saddam'ı, Suriye'nin Hafız Esad'ı, bunların tümü de eli kanlı diktatörlerdi ve halklarına acılar çektiriyorlardı. İran'daki teokratik dinci diktatörlük, Suudi Arabistan'daki, Fas'taki, Ürdün'deki Ortaçağ kalıntısı krallıklar, Körfez'deki şeyhlikler ve Türkiye'deki modern sermaye diktatörlüğü de aynı şekilde... Evet Ortadoğu'da demokrasi, değil diktatörlükler var. Ortadoğu'da toplumsal-siyasal acılar yapısal ve sürekli bir durum.

Peki, 2003'ten itibaren yapılan emperyalist müdahalenin Ortadoğu'ya yeni olarak getirdiği nedir? İnsanların herşeye rağmen iyi-kötü belli bir dengede sürmekte olan olağan gündelik yaşamının tarifsiz yıkımlar ve acılarla tümden altüst edilmesidir. Milyonlarca insanın yerinden yurdundan edilmesidir, toplamında milyonlarca insanın yaşamını yitirmesi ya da sakatlanmasıdır. Ülkelerin boydan boya yakılıp yıkılmasıdır. Etnik, dinsel, mezhepsel, kültürel bölünmüşlük içinde sonu gelmez boğazlaşmalardır. Bunlarla halklar arası ilişkilerin tahrip edilmesi, etkisi kuşaklar boyu sürecek biçimde zehirlenmesidir. Ortadoğu'ya 2003'ten beri yapılan emperyalist müdahalenin bilançosu bu ve bu bütün şiddetiyle halen de sürüyor.

Emperyalistler Büyük Ortadoğu ya da Genişletilmiş Ortadoğu Projeleriyle Ortadoğu'ya demokrasi ve refah getirilecekleri iddiasındaydı. Refah yerine akıl almaz boyutlarda maddi ve insani yıkım getirdiler. Demokrasi yerine her türlü acımasızlığın ve kuralsızlığın egemen olduğu kör bir boğazlaşma getirdiler. Bölge düzeyinde sınırlı bazı hak ve özgürlükler herşeye rağmen Türkiye'de vardı, bu arada bunlar da yok edildi. Tam da bu aynı politikanın ve pratik sürecin Türkiye'ye bir yansıması olarak. 2003'te Ortadoğu'ya yönelik yeni emperyalist müdahale başlatıldı. Hemen öncesinde Türkiye'de, tam da bu müdahale çerçevesinde bir "proje partisi" olarak AKP iş başına getirildi. Aradan geçen 15 yılın ardından bugün Türkiye geçmişte sahip bulunduğu o sınırlı hak ve özgürlüklerden de artık yoksun durumda bir ülke. Türkiye de keyfi ve kuralsız bir dinci-faşist diktatörlüğün egemen olduğu sıradan bir Ortadoğu ülkesi haline geldi. Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'ya yeni müdahalesinden beri ve adım adım...

Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'ya müdahalesinin bölge halkları için yarattığı sonuçlar üzerinde önemle durulmalıdır. Bu müdahalenin halen Kürtler de dahil halklara kazandırdığı hiçbir şey yok; tersine, her alanda yıkım, katliam, tahribat, düşmanlıklar, boğazlaşmalar vb. var. Irak'tan Libya'ya, Suriye'den Yemen'e, Kürdistan'dan Filistin'e kadar... Ortadoğu'da yalnızca tek bir ülke, siyonist İsrail bunun dışında. Olup bitenlerden her bakımdan kazançlı çıkan tek ülke de o. Bu bile başlı başına çok şey anlatabilir.

Bu gerçekleri kuşkusuz Türkiye'nin devrimcileri iyi-kötü biliyorlar. Dahası bu sonuçları genel hatlarıyla önden de tahmin ediyorlardı. Emperyalizmin, her zaman ve her yerde olduğu gibi, Ortadoğu'da da özgürlük değil fakat yalnızca egemenlik peşinde olduğunun altını çiziyorlardı. Oysa çeşitli kesimleriyle Kürt hareketi bu gerçeğe daha baştan gözlerini kapattı. Dahası emperyalizmin bölgeye bu yeni müdahalesinden, statükoların bozulması ve Kürtlere imkanlar doğması adına yararlar umdu. Bu mantıkla, 2003 yılında, Irak'a müdahalenin hemen öncesinde yapılan açıklamalarla emperyalist müdahaleye destek verildi. Abdullah Öcalan 2005'te yayınlanan *Bir Halkı Savunmak* başlıklı kitabında Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'ya müdahalesini teorize etti. Bunu II. Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin Avrupa'da yaptıklarıyla karşılaştırdı. Savaş sonrası müdahalenin Avrupa'ya demokrasi getirdiğini, bunun şimdi de Ortadoğu için pekala mümkün olduğunu yazdı. ABD'nin

"yukarıdan" müdahalesinin "aşağıdan" da halkların inisiyatifiyle tamamlanması, her iki çabanın birleşmesi durumunda, bölgeye özgürlük ve demokrasi geleceğini ciddi ciddi iddia etti. Bunlar dayanaksız, boş ama son derece tehlikeli hayallerdi. Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'ya müdahalesinin gerçek bilançosu onbeş yılın ardından bugün gözler önündedir.

Kuşkusuz Kürt partileri bugün bazı kazanımlarla teselli bulabilecek durumda görünüyorlar. Ama yazık ki bu henüz yalnızca görüntüdedir. Sonucun ne olacağı ise hala da tümüyle belirsizdir. Bağımsızlık referandumu sonrasında Güney Kürdistan'da olup bitenler, Afrin saldırısından beri de Rojava üzerine kirli hesaplar ve pazarlıklar, bu açıdan yeterince aydınlatıcı ve uyarıcıdır.

Bütün bu süreç 2003 emperyalist müdahalesi ile başladı. Ortadoğu'nun bütün dengeleri bu tarihten itibaren altüst oldu. Emperyalist müdahale halklara büyük acılar ve yıkımlar getirdi. Yıkımdan, acıdan, ölümden, tepeden tırnağa silahlanmadan ve sürmekte olan sonu belirsiz savaşlardan başka hiçbir şey yok ortada.

Ve daha da kötüsü, hala da işin bir bakıma başında sayılırız. Vekalet savaşları gelinen yerde ikinci plana düştü. Artık emperyalist rakipler ile bölgenin gerici devletleri kendi öz güçleriyle yeniden sahnedeler. Dün Suriye rejimine karşı IŞİD ya da öteki cihatçı gruplar kullanılıyordu. Bugün artık ana aktörler doğrudan devrede. ABD emperyalizminin Suriye devletiyle doğrudan çatışmasının ilk örnekleri yaşandı bile. Türkiye Fırat Kalkanı'ndan sonra şimdi de Afrin işgaline girişmiş durumda. İran ile Rusya zaten yıllardır savaşın içindeler. Artık devletler karşı karşıya ve denebilir ki herşey yeni bir düzeyde yeniden başlıyor. Vekalet savaşıyla götürülen işler bir yere geldi, vekiller sahadan sürüldü ya da ikinci plana itildi. IŞİD önemli ölçüde temizlendi, cihatçı gruplar büyük ölçüde İdlib'e sıkıştırıldı. Şimdi sahada dolaysız olarak devletler karşı karşıya. Ortadoğu'da şimdi her zamankinden çok daha zor, daha gerilimli, daha tehlikeli bir durum var.

Ortadoğu'nun diktatörlükleri ile uğraşmak, hele de onları devirmek zor işti kuşkusuz. Ama bu zorluk karşısında Amerikan emperyalizmini kurtarıcı olarak görmek gafletten de öteye bir ham hayal idi. Bugün geniş çaplı bir yıkımdan ve kitlesel acılardan başka ne var ortada? Amerikan emperyalizminin zerre kadar umurunda mı bu yıkım? Hala hangi sahayı İsrail lehine nasıl tutacağına, hangi ülkeyi İsrail lehine nasıl böleceğine, hangi stratejik mevziyi ya da kaynakları kendi hesabına nasıl denetim altına alacağına bakıyor. Irak'ın en az üçe bölünmesi, Suriye'nin üç ya da mümkünse daha fazla parçaya bölünmesi, bunlar siyonistlerin 1980'lerin başında geliştirdikleri stratejik planlardı. Yıllardır olup bitenler aynı zamanda bu planlara hayatiyet kazandırmak içindir. Emperyalist müdahalenin ardından Irak fiilen tam da siyonist planlarda öngörüldüğü gibi üçe bölünmüştü. Irak halkının direnişi ve bölgeden IŞİD'in temizlenmesi bunu şimdilik ikiye indirdi. Suriye halihazırda üçe bölünmüş durumda, yaklaşık olarak siyonist planlarda öngörüldüğü gibi.

Emperyalist ve siyonist politikalara alet olmanın kime ne kazandırdığı henüz belli değil. Güney Kürdistan Kürtleri son yirmi yıldır Amerikan emperyalizmine tam bir sadakatle hareket ettiler. Peki ne faydası oldu bunun onlara? Halen daha '70'li yılların başında kendi öz mücadeleleri ile elde ettikleri sınırların içinde duruyorlar. Ellerindeki herşeyi çullandı aldı İran destekli Irak rejimi, ABD kılını kıpırdatmadı. Bunu yapmayın bile demedi, tarafsız ve sessiz kaldı. Zira çıkarları, mevcut rejim ile ilişkileri bunu gerektiriyordu. Doğrusu farklı davranmak bir yanıyla da gücünü aşıyordu.

Kürt politikasının vahim yanlışları

Kürt partileri izledikleri politikalarda

temel önemde yanlışlar yaptılar, yapmaya da devam ediyorlar. Buna rağmen belli mevzileri tutuyorlarsa eğer, bunun gerisinde haklı ve meşru bir ulusal dava izliyor olmaları var. Milliyetçilik köklü ve derin bir duygudur. Binlerce Kürt gencini fedakarca savaştırmakta bir güçlük yok, haklı temellere sahip bir ulusal özgürleşme davası sözkonusuysa eğer. Bunu dinsel ya da mezhepsel duygular üzerinden yapanlar da var. Yani dindi, mezhepti, ulusal davaydı, bunlar uğruna bugün kavgaya binlerce insan sürmekte bir güçlük yok. Bugün için güç olan aynı şeyi devrim için yapmakta. Zira devrim dalgasının tarihsel olarak gerilediği, sosyalizmin önemli ölçüde itibar kaybettiği bir dönem bu. Oysa '70'li yıllarda Türkiye'de binlerce genç devrimci devrim uğruna her bedeli göze alarak mücadele ediyordu. Binlercesi bu uğurda öldü. Devrimin dönemiydi o yıllar. Şimdiyse birkaç onyıldır süren bir gericilik dönemi içindeyiz. Gericilik dönemleri aynı zamanda insanların dinsel, etnik, ulusal, mezhepsel kimlik ya da duyarlılıklar üzerinden harekete geçirilebildiği dönemlerdir. Nitekim o zamandan beri dünyanın dört bir yanında olan da bu. Din, mezhep etnik kimlik uğruna yapılıyor bütün bunlar. İşte bakınız, Yemen'de kararlı, militan, çok da başarılı bir Şii hareketi olarak Husiler var ve Suudi Arabistan liderliğindeki savaş makinasına karşı başarıyla direniyorlar. Afrin'de de Kürt halkı, özellikle de gençleri direnir, bunda bir güçlük yok. Kendi vatanlarıdır, savunurlar.

Ama bu Kürt partilerinin yıkıcı sonuçlar yaratan yanlış çizgisin bir nebze olsun mazur göstermez. Ortadoğu'da Amerikan emperyalizmine bel bağlamak, mazlum bir halk adına en olmayacak davranıştır. Ortadoğu'da Amerika demek İsrail demektir. Amerikan-İsrail cephesinde yer aldığınız zaman, önyargıların payı ne olursa olsun, bütün Ortadoğu halklarının antipatisini, hatta giderek düşmanlığını kazanırsınız. Size hep güvensizlikle bakarlar. Sizi İsrail ve Amerika'nın aleti sayarlar. Siz ezilen bir halksınız; gücünüz var, ulusal bilinciniz, duyarlılığınız var, savaşan gençleriniz var. Kendi öz topraklarınızı kendi öz gücünüzle savunmaya ve mümkün mertebe bölge halklarıyla kendi davanızın haklılığına onları inandırarak iyi bağlar, güçlendirilmiş bağlar kurmaya bakmalısınız. Amerika'nın ve İsrail'in size kazandıracağı hiçbir şey yok, ama kaybettireceği çok şey var ve olacak. Baba Barzani'den beri Güney Kürdistan ABD ve İsrail ile içiçedir. Ama bağımsızlık referandumunu izleyen gelişmeleri ikisi de soğuk bir sessizlikle izlemekle yetindiler.

Kürtler emperyalizm gerçeğini bu kadar kolay unutmamalılardı. Türkiye devrimci hareketinin en güçlü yanı anti-emperyalist gelenekleriydi. Deniz Gezmiş demek anti-emperyalizm demekti. Kürt hareketi de zamanında bu gelenek içinde şekillendi. Yeri gelince, ben Deniz'in, Mahir'in bugünkü sürdürücüsüyüm diyor Abdullah Öcalan. Oysa onları belirleyen en temel özellik anti-emperyalist bilinç ve tutumlarıydı. Anti-emperyalist mücadele mirası bu denli kolay geri plana itilmemeliydi. Yanlış politikalar, ödenen bedelleri çoğaltıyor.

Türkiye'deki sözde "barış süreci" politikası da tepeden tırnağa yanlıştı. AKP gericiliğinin kendi iktidarını kurmak hesabının kirli bir aletiydi bu politika ve bunu anlamak o kadar da zor değildi. Kürtlerin özgürlük ve eşitlik istemlerinin dinsel gericiliğin zerre kadar umurunda olmadığı bugün bütün açıklığı ile görülebiliyor. Bunu önden görebilmenin ne gibi bir güçlüğü vardı peki? Türkiye'nin devrimcileri daha en baştan bunu görebildiklerine göre pekala Kürt hareketi de görebilirdi. Dinsel gericilik bugün kendi Kürdü bir yana, bölgedeki Kürde bile özgürce yaşam hakkı tanımak istemiyor ve bu onun kendi öz karakteriyle son derece uyumlu bir davranış. Ama AKP bugünkü gücüne izlediği o ikiyüzlü "çözüm süreci" politikasının imkanlarıyla ulaştı aynı zamanda. Bu yolla Kürt hareketini nötralize etti, hatta bazı durumlarda yedeğine bile aldı.

Böylece önündeki öteki engelleri nispeten kolayca bertaraf edebildi.

Kürt hareketinin Kürt sorununa siyasal yollarla bir çözüm arama çabasında meşru olmayan bir şey yok. Devrimci bakış açısıyla bunu reformist bir çözüm arayışı olarak niteleseniz bile, bu tercih ulusal açıdan tümüyle meşru bir haktır. Sorun AKP'nin bu arayışı kendi iktidar mücadelesine alet etmeyi başarabilmesindedir. Oysa Kürt hareketinin bunu görebilmesinde esaslı bir güçlük yoktu. Dinci gericilik ezilen bir ulusun eşitlik ve özgürlük istemlerine, demokratik bir çözüm arayışına karşılık verme konum ve kimliğinden yapısal olarak yoksundur. Onun hedefi, Türkiye'ye demokrasi getirmek bir yana, ülkeyi olduğundan daha gerici ve karanlık bir rejime sürüklemekti. Gelinen yerde bu artık herkesin görüp anlayabileceği açıklıkta bir olgudur. En kritik dönemde Kürt hareketinin yaptığı yanlışlar olmasaydı, bu sonuç bu denli kolay gerçekleşemezdi. Kürt hareketinin izlediği politika bunu kolaylaştıran temel etkenler arasındadır.

Kürt hareketi izlediği bu politikaların herhangi bir ciddi muhasebesini de yapmış değil henüz. Öcalan birden fazla kez Tayyip Erdoğan'ı kurtardığını iddia edebilmiştir. Bu beyanda alışılmış abartının yanısıra gelişmelerin bugünkü tablosu karşısında ciddi bir sorumluluğun itirafı da var gerçekte. Selahattin Demirtaş'ın şu günlerde gerçekleşen duruşmalarında açıkladığı gerçekler bu sorumluluğa yeni boyutlar eklemektedir.

Suriye savaşı ve Rusya

Amerikan emperyalizmi Fas'tan Afganistan'a uzanan geniş bir coğrafyada çıkar ve ihtiyaçlarına uygun yeni bir düzen kurmak istiyordu. Bu emperyalist proje sonuçta başarılı olamadı. Halklar buna direnç gösterdiler. Irak ve Suriye buna direndi. Bu da devreye başka bazı güçlerin, Rusya ve İran'ın girmesini kolaylaştırdı. Suriye direnmeseydi Rusya için bu olanak doğamazdı. Suriye'ye müdahalenin ilk yıllarında, artık Rusya'nın Akdeniz'de ayağı kesildi deniyordu. Dünya'daki tek dış askeri üssü olan Tartus'tan da çekilip gitmek zorunda kalacak diye bakılıyordu. Eğer Rusya bugün Ortadoğu'nun göbeğine bu kadar rahatça girmişse, gene de Ortadoğu halklarının direnci sayesinde olmuştur bu. Kuşkusuz Rusya tümüyle kendi öz emperyalist hesapları için Ortadoğu'dadır, hiç de halklara yardım için değil. Suriye Esat rejimi bir yerden sonra onun desteğine sığındı. Böylece Ortadoğu'da emperyalistler arası güç dengesinde çok büyük değişimler meydana geldi.

Rusya'nın Suriye üzerinden Ortadoğu'ya dönüşü Amerikan emperyalizmine büyük bir darbe oldu. Suriye savaşı Amerikan emperyalizminin emperyalist dünya sistemi içerisindeki hegemonyasının bitmiş bulunduğunu teyit etti. Rusya döndü, Suriye'de etkin bir konum kazandı. İran ile ilişkilerini güçlendirdi. Irak rejimi ile bir biçimde ilişkileri var.

Suriye'ye emperyalist müdahale 2011 yılında başladı. Rusya'nın olaya doğrudan dahil olması ise 2015 sonbaharıdır. Dört buçuk yıl boyunca Suriye kendi imkanlarıyla, en fazla İran desteğiyle direndi ve dayandı. Bunları Rusya'nın zaman zaman Suriye yönetimini hiçe sayan emperyalist kibrine dikkat çekmek için hatırlatıyorum. İlişkilerin perde arkasını bilmiyoruz, ama açıktan yansıyanlar bile Rusya'nın bir sömürgeci efendi gibi davrandığını gösteriyor. Astana Süreci, Türkiye ile ilişkiler, Anayasa tartışmaları ve nihayet son Afrin olayındaki tutumu bunun örnekleri. Suriye devletinin arzusu hilafına Türkiye'ye hava sahasını açtığının ciddi belirtileri var.

Suriye Kürtleri Rusya bize ihanet etti diyorlar. Oysa bölgede Rusya ile değil ABD ile saf tutmuş durumdalar. Afrin özelinde Rusya'ya ile ilişkiler, bu emperyalist ülke için anlamlı ve yeterli değil. Rusya bunu, Kürtlerle rejimin arasını bulmanın bir imkanı saydı, bir dönem bu çerçevede

sıcak da karşıladı. Elbette soruna kendi emperyalist çıkar ve hesapları üzerinden bakıyordu. Rusya'nın amacı Kürtlerin meşru haklarını güvencelemek değil, fakat özerklik sınırları içerisinde tutarak Suriye'nin bütünlüğünü korumaktı. Rusya Sovyetler Birliği deneyiminin de yardımıyla ulusal sorunun ezilerek halledilemeyeceğini iyi bilen bir ülke. Bunun sağladığı gerçekçilikle hareket ediyor. Kürtlerin belirli sınırlarda haklarını tanımanın ve böylece Amerikan planlarını bozmanın Suriye'nin bütünlüğünü koruyacağını düşünüyor.

Kürtlerse Amerikan politikasına dayanmayı seçtiler. Bu durumda Rusya'yı suçlamak ancak ahlaki bir anlam taşır, emperyalizmde de ahlak zaten yok. Rusya kendi çıplak emperyalist çıkarlarına bakıyor. Bu çıkarlarsa Suriye Kürtleri ile rejimi uzlaştırmayı gerektiriyor. Gerçekte bu bugün için Kürtler için de en uygun çıkış yolu. Fakat girdikleri ilişkilerle kendilerini karmaşık bir açmazın da içine gömmüş durumdalar. ABD ile girdikleri ilişkileri bir anda terketmeleri de öyle kolay değil. Bu, Fırat'ın doğusunda Türkiye'nin önünün açılması demektir. Üstelik tam da ABD'nin teşviki ve cesaretlendirmesiyle...

Suriye savaşı ve Kürtler

IŞİD'i Amerikan emperyalizmi yarattı, besledi ve Suriye'nin üzerine sürdü. Suriye'nin parçalanmasında, bu hale gelmesinde IŞİD'in çok özel bir rolü oldu. Kürtler o dönemde kendi bölgelerini meşru bir biçimde tutuyorlardı. Suriye rejimi buna karşı çıkmadığı gibi oluşmuş yeni yönetimin memur maaşlarını bile ödemeye devam ediyordu. Kamışlı Havaalanı bugün hala Suriye rejiminin elindedir ve Kürtler de bunu sorun etmemektedirler. Kamışlı'da ve Haseki'de hala rejimin denetiminde bölgeler var. Suriye devletinin bir noktadan sonra Kürtlerin kendi topraklarına egemen olmasına rıza göstermekten başka yapabileceği bir şey yoktu. Cihatçı çetelerin eline geçeceğine kendi yaşam alanları Kürtlerin denetiminde kalsın diye bakıyordu soruna. Kaldık ki bunun Türkiye'ye yaratacağı sıkıntıdan da yarar umuyordu. Kendisi yönünden yerinde, akıllıca bir politikaydı bu.

Kürtler de bu politikadan gereğince yararlandılar. Suriye Kürt hareketi, Kobani kuşatmasına kadar doğru bir tavır sergiledi. ABD emperyalizminin ve AKP iktidarının kirli girişimlerine karşı direndi. Dinci-faşist iktidarın Rojava Kürtlerine bütün kini, yıllarca çaba gösterdiği halde onu cihatçı cepheye katamamasından kaynaklanıyor. Bütün çabası Rojava Kürtlerini dinci-cihatçı muhalefetin bir parçası haline getirmeye yönelikti. Zamanında Salih Müslim bunun için davet edildi, CHP liderinin şu günlerde diline doladığı "kırmızı halı"lar bunun için serildi. Suriye Kürtleri buna doğru bir tutumla uzun zaman direndiler, bu kirli politikanın aleti olmayı reddettiler. Kendi bölgelerinde egemen durumlarını korumaya ve güçlendirmeye baktılar.

Bütün bu dengeler Kobani'den sonra altüst oldu. Kobani olayı IŞİD'in Kürtlerin üzerine sürülmesiydi. Bunu açıkça Türk devleti ve el altında ABD yaptı. Son günlerdeki gerici dalaşmaların ardından eski Musul Başkonsolosu ve şimdiki CHP milletvekili, bütün bu pis işleri ifşa etti. Münasip bir dille o günlerde IŞİD'le birlikte hareket edildiğini açığa vurdu. Bütün pislik açığa çıktı. Türkiye'nin hesabı Kürt hareketinin kazanımların boğmak, ABD'ninkiyse Kürtleri kendine mecbur etmekti. İkincisi oldu, ABD'nin hesabı tuttu.

IŞİD'e karşı Rojava topraklarında savaşıldığı sürece, bu bir yere kadar anlaşılabilir bir ilişkiydi. Ama işin bununla kalmadığını, önce Tabka ve Rakka'ya, sonra Deyrizor'a ve nihayet şimdilerde Ürdün sınırına kadar uzandığını biliyoruz. Bu denli bir yayılmaya getirilen açıklamalar var, ama bunlar inandırıcılıktan yoksundur. Kürtler kendi topraklarında kalmalı ve kendi topraklarını savunmalıydılar. Haklı ve meşru konumu ancak bununla

koruyabilirlerdi. Suriye Kürtlerinin ABD hesapları çerçevesinde savaşı Rojava'nın dışına taşırmaları, haklı ve meşru konumlarını tartışmalı hale getirmiştir. Bunu isteyen, kışkırtan ve planlamasını yapan, kendi emperyalist hesapları gereği bizzat ABD oldu. Deyrizor ve ötesi tümüyle Arapların yaşadığı topraklar ve buralarda petrol ve doğalgaz yatakları var. ABD'nin amacı bu stratejik bölgeyi kendi denetimine almaktı. Suriye Kürtleri de buna alet edilmiş oldular.

Amerikan emperyalizmi Suriye'de büyük bir darbe almıştı, oysa Kürtler sayesinde şimdi yeniden etkin bir konum kazandı. Üstelik öncesinden daha güçlü bir biçimde. Fırat'ın bütün bir doğusunda, tarımsal bölgelerin önemli bir bölümünü ve enerji kaynaklarının neredeyse yüzde doksanını kapsayan bir bölgede, şu an fiilen ABD var. Bu Kürtler sayesinde oldu. Fakat bu Kürtlere henüz bir şey kazandırmadığı gibi, tersine onları büyük risklerle de yüzyüze bıraktı. Bölge gericiliğinin onlara karşı bütün bir düşmanlığını azdırdı. ABD'yi burada bir güvence olarak görmek, bunca deneyime rağmen kendini aldatmaktır. Amerika savunabilseydi, güney Kürtlerini savunurdu. Otuz yıllık ilişkiye, sadakate ve hizmete rağmen savunmadı. Güney Kürtlerini savunamadığı yerde Rojava'yı nasıl ve neye göre savunacak?

Ulusal dava meşrudur, ama kendi sınırları içerisinde. Kürt gençlerinin Ürdün sınırında ne işi var? Kimin için, ne için oradalar? Ele geçirdikleri her yerde yeni Amerikan üsleri kuruluyor. Amerika'nın Ortadoğu'daki üslerini genişletme çabasına alet olmak Kürtlere mi düştü?

Ulusal bencillik politikası ve tarihsel bilançosu

Bölge düzeyinde Kürt akımlarının izlediği politika ulusal bencilliğe dayalıdır. ABD emperyalizmi ile girilmiş ilişkiler bunun ifadesidir. Bu politikanın Kürt halkına da büyük zararı dokunacaktır. Daha şimdiden de dokunmaktadır. Kısa bir süre öncesine kadar Güney Kürdistan'da Kerkük'ü de içine alan bağımsız bir devlet kurulacak gibi görünüyordu. Oysa eldeki sınırlar alabildiğine daraldı. Kaybedilen bölgeler gerçekte kimindi tartışmasının şu an önemi yok. Sonuçta Kürtlerin kendi bakış açısından bu bölgeler Kürdistan'ın bir parçasıydı, ama ellerinden alındı. Geriye kalan şimdiki özerk bölge, 1970 başında Irak Baas rejimi ile yapılmış özerklik antlaşmasının kapsadığı sınırlarla aşağı yukarı aynı. Oysa aradan Güney Kürdistan halkı için büyük acılara sahne olan elli yıl geçti, yüzbinlerce Kürdün katledildiği Enfaller yaşandı.

1991'den beri Amerikan emperyalizmiyle girilmiş çok yakın ilişkiler var. Birinci ve ikinci Körfez savaşları desteklendi. Desteklenmenin ötesinde askeri emperyalist müdahalenin kuzey cephesi olarak hareket edildi. Peki kazandırdığı ne? 1970 yılında otonomi antlaşmasıyla zaten tanınan sınırların aşağı yukarı kendisi! Amerikan emperyalizminin kendisine sadakatle hizmet eden Talabaniler'e, Barzaniler'e sağladığı yeni bir şey yok. '70'li yıllarda kendi mücadelesiyle alabildikleriyle, elli yıl sonra, bunca acıdan sonra, bir de Amerikan emperyalizminin bölgesel işbirlikçileri olarak lekelendikten sonra aldıkları aşağı yukarı aynı.

'70'teki o anlaşma tam da şimdiki gibi Kerkük'ten dolayı, Kerkük petrollerinin paylaşımından dolayı boşa çıkmıştı. Hala da Kerkük meselesi çözülmüş değil. '70'lerdeki sınırlara, elli yıl öncesine geri dönüldü. Hani devrim zor işti, devrim uzun işti, bu iş uzlaşmalarla, reformlarla, emperyalizme teslimiyetle olunca, çok daha hızlı ve çabuk oluyordu! Oysa aradan elli yıl geçmiş, aynı yerde duruyor Irak Kürtleri. Aynı sürede ciddi bir ulusal devrim çizgisi izlenseydi, şimdi pekala başka bir yerde de olunabilirdi. Bölge halkları nezdinde de büyük bir itibarı olurdu Kürtlerin. Amerikan işbirlikçiliği ile anılmaz, kendi özgürlüğü ve öz vatanı için direnen bir halk olmanın onurunu taşırdı.

Ortadoğu, Türkiye ve Kürt sorunu - II

Emperyalizmin Ortadoğu'ya müdahalesi ve Kürtler

H. Fırat

Bugün Ortadoğu'da yaşananlar 1991'de Sovyetler Birliği'nin yıkılışıyla başladı. Sovyetler Birliği sahneden çekilince, tek süper devlet olarak kalan ABD, dünyaya istediği biçimde çeki düzen vererek yeni konumunu kalıcılaştırmak için özel stratejiler geliştirdi ve planlamalar yaptı. Bunlar içinde Ortadoğu doğal olarak özel bir yer tutuyordu. Öteki rakip emperyalist devletler toparlanmadan Ortadoğu'da tam hakimiyet kurmak, Rusya'nın Sovyetler Birliği'nden kalma etkisini hepten kırmak, petrol ve enerji kaynakları üzerindeki denetimini genişletip pekiştirerek böylece öteki batılı emperyalistleri kendine tabi tutmak, bu arada siyonist İsrail'i mümkün mertebe rahatlatmak, ABD'nin bölgeye yönelik olarak izlediği stratejinin hedefleri arasındaydı.

Bütün bu hedefler doğrultusunda harekete geçmek için Sovyetler Birliği'nin resmen dağılması bile beklenmeden, 1991 yılı başında ilk Körfez Savaşı gündeme getirildi. Irak'ın beli kırıldı. Filistin sorunu denetim altına alındı. FKÖ, İsrail'i tanımak ve devrimci demokratik programını terketmek zorunda kaldı. Filistin halkı sürekli çoğalan yerleşim bölgeleriyle delik deşik edilmiş Batı Şeria'ya ve Gazze Şeridi'ne mahkum edildi. Emperyalizm ve siyonizm bu ilk savaş hamlesiyle önemli başarılar elde ettiler.

Ama bu onlar için hiç de yeterli değildi. Yeni düzeyde bir yeni müdahaleyi 11 Eylül saldırılarını bahane ederek 2003'te gündeme getirdiler. Yarım kalan Irak işini bununla tamamlamak istiyorlardı, bir biçimde tamamladılar. Bugünkü birçok sorun bu saldırıların oluşturduğu yeni zeminde kendini gösterdi ya da yeni biçimler kazandı. Kürt sorunu yüz yılı aşkın, Filistin sorunu ise yetmiş yıllık bir geçmişe sahip. Ama bu sorunların son yirmi-yirmibeş yıllık seyri, Ortadoğu'ya yapılmış emperyalist müdahalelerle sıkı sıkıya bağlantılı oldu.

2003 yılına kadar Suriye'de sözü edilebilir bir Kürt hareketi yoktu. Ulusal bir bilinç, kültürel bir duyarlılık belki vardı ama etkin bir politik hareket yoktu. Güney Kürdistan'daki tarihi mücadelenin yanısıra Türkiye'de Kürt özgürlük mücadelesinin '90'lı yıllarda ulaştığı boyutlar, Suriye Kürtlerini zaman içinde politize etti. '90'lı yıllar boyunca PKK Suriye Kürtleriyle yakından ilgilendi; yine de 2003 yılına kadar, Suriye Kürtleri, daha çok Türkiye'deki Kürt mücadelesinin militan kaynağı ve lojistik destek alanı olarak kaldı.

2003'te Irak'a yapılan emperyalist müdahale bunu temelden değiştirdi. Bu müdahalenin Irak'la sınırlı kalmayacağı, sırada Suriye'nin de bulunduğu söyleniyordu o zamanlar. Bu beklenti Suriye'de Kürt hareketini özellikle canlandırdı. Nitekim PYD'nin kuruluşu 2003, yani tam da ABD'nin Irak'a emperyalist saldırısının hemen sonrasıdır. 2003 önemli bir dönüm noktasıydı. Bunun sonuçlarını biliyoruz. Irak'ta Kürtler sonradan anayasal bir onay da bulacak olan özerk bir yönetim kurdular. Bu tüm bölge Kürtlerini umutlandırdı ve ABD emperyalizmine ilişkin hayallerini besledi. Ama o aşamada Ortadoğu'ya müdahale Irak'la sınırlı kaldı. Irak direnişinin de basıncı altında, ABD emperyalizmi daha fazlasını göze alamadı.

Üçüncü bir dönüm noktası, 2011 yılında patlak veren ve "Arap baharı" olarak anılan gelişmeler oldu. Olaylar Tunus ve Mısır'daki isyanlarla başladı. Ortadoğu'da diktatörleri devirmek zordur, ama hiç de imkansız olmadığı 2011'de görüldü. Tunus'ta Bin Ali'yi, Mısır'da Mübarek'i ayağa kalkan kitleler devirdiler. Yozlaşmış diktatörlüklere karşı iktisadi, sosyal ve siyasal nedenlere dayalı gerçek birer patlamaydı olaylar. Öylesine büyük bir cereyandı ki kısa süre içinde bütün bir bölgeyi sarstı. Fas'tan Güney Kürdistan'a kadar tüm

bölge kitle hareketlerine sahne oldu. Bahreyn ve Yemen'de bu halk isyanları biçimini aldı.

Aynı sarsıntı bu arada başka bazı hoşnutsuzlukları, hesapları ve çatışmaları da harekete geçirdi. Emperyalistler gelişmelerden kendi çıkar ve hesapları doğrultusunda yararlanmaya yöneldi. Öteki bazı ülkelerdeki hoşnutsuzlukları gerici temellerde kışkırttılar. İşe Libya'dan başlandı. Kaddafi yönetimine karşı dinci gerici akımlar harekete geçirildi. Hemen ardından aynı şey Suriye'de oldu. ABD ve batılı emperyalistlerin özel çabalarıyla ve bölgedeki taşeron devletler kullanılarak bu ülkede hala sürmekte olan gerici iç savaşın önü açıldı. Türkiye, Suudi Arabistan, Katar ve Körfez Emirlikleri'nin ortak çabası, finansmanı ve silahlandırmasıyla dinci-cihatçı güçler savaş alanına sürüldü.

Etnik ve mezhepsel kimlikler üzerinden Suriye ve Irak'ı en az üçer parçaya bölmek, iyi bilinen eski bir siyonist stratejik plandı. 2003 emperyalist müdahalesi Irak'ta buna uygulama alanı kazandırmıştı. 2011 olayları ise sıranın Suriye'ye geldiğinin bir fırsatı sayıldı. Ülke büyük bir insani ve maddi yıkıma uğratıldı. Yüzbinlerce insan öldü ya da sakat kaldı. Milyonlarca insan yerinden yurdundan oldu. Suriye boydan boya harabeye döndü. Herşeye rağmen sakin kalan ve yıkımdan kendini kurtarabilenler Kürt bölgeleriydi. Kürtler rejimle akıllıca bir uzlaşmayla, kendi bölgelerini denetim altına aldılar. Rejimin yapabileceği bir şey yoktu; cihatçı çetelere katılmayı reddeden Kürtlerin kendi yaşam alanlarını denetim altına almasını ehveni şer olarak gördü.

Bu genel tabloyu gözden kaçırırsak, sahnenin bütününü ve ana aktörleri unutursak, olup bitenleri yerli yerine oturtamayız. Burada başlangıçta büyük bir emperyalist plan vardı. Adına önce BOP, ardından GOP denildi. ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice açıkça ve fütursuzca, Ortadoğu'da 25 devletin sınırları yeniden çizilecek diyebilmişti. Bunu yapabileceklerini sanıyorlardı. Ama Irak direnişi zorlu çıktı, ABD kendi gücünün sınırlarını görmekte gecikmedi ve o aşamada Suriye'ye müdahaleye cesaret edemedi. Bu fırsatı onlara 2011 yılındaki Tunus ve Mısır halk isyanlarını izleyen olaylar yarattı.

Kürtler uzun bir süre kendi meşru alanlarını tuttular, kendi kitlelerini eğitmeye, örgütlemeye, muhtemel risklere karşı savunmaya hazırladılar. Bu aşamada yapabilecekleri en iyi şey de buydu. Emperyalistler ve Türk devleti Kürtleri Esat rejimine karşı cepheye dahil etmek için herşeyi yaptılar. Kürtler yıllarca buna inatla ve doğru bir tutumla direndiler. Bunu yapacak bir takım işbirlikçi Kürt örgütler yaratılmaya çalışıldı ama bunlar PYD karşısında tutunamadı.

Fakat durum Kobani sonrasında temelden değişti. IŞİD üç yönden ilerleyerek sonunda gelip Kobani'ye dayandı. Gerçekte IŞİD Rojava üzerine kirli hesaplarla sürülmüştü. Kışkırtmanın gerisinde Türk devleti ve ABD vardı. Hesapları nispeten farklıydı. Türkiye Kürtlerin ezilmesini, kazanımlarının tasfiyesini istiyordu. ABD ise tüm çabalara rağmen Suriye karşıtı cepheye katılmayan Kürtleri kendine mecbur bırakmak istiyordu.

Kürtler Kobani'de direndiler ve kazandılar. Bu direnişin yankıları çok büyük oldu. Dünya ölçüsünde ve halklar nezdinde Kürtlere sempatiyi büyüttü. Kürtler tüm dünyanın gözüne IŞİD'e karşı direnen güç olarak göründüler. Ama bu başarının kendisi olayların sonraki seyrinin gösterdiği gibi bir handikaba da dönüştü. Zira Kürtlerin ABD emperyalizmiyle yakın ilişkilerinin temelleri de böylece atıldı. Kobani çok kritik bir durumdayken, ABD yardımı Kobani sonrasında kendisiyle birlikte IŞİD'e karşı savaş şartına bağladı ve PYD'nin nihayet buna onay vermesinin ardından Kobani'ye yardıma başladı. (Fehim Taştekin'in toplamında Kürtlere sempatiyle bakan kitabında ayrıntıları var.) Başlangıçta denize düşen yılana sarılır misali, taktik bir uzlaşmaymış gibi göründü bu ilişki. Ama zamanla bunun köklü bir politika değişikliği olduğu açığa çıktı.

ABD yıllarca Suriye'de IŞİD üzerinden yol almış, sonunda bu kirli ilişki artık ayyuka çıkmıştı. IŞİD dünya ölçüsünde lanetli bir örgüt olarak biliniyordu. Dahası bir noktadan sonra soruna da dönüşmüştü. İşler artık onunla götürülemezdi. Bu koşullarda Suriye Kürtleri ile ilişki bir andan ABD için büyük bir imkana dönüştü. Ortadoğu'nun bu en dinamik, en temiz, IŞİD'e karşı en dirençli ve kadını da savaştıran prestijli hareketi, bir anda ABD emperyalizminin müttefiki haline geliverdi. Kürtlerle ilişki, o güne kadar cihatçı örgütlerle

boğazına kadar kirli ilişkilere batmış ABD için bir tür temiz kağıdı işlevi de gördü. Yıllarca IŞİD ve türevlerini besleyenler, bir anda Kürtler ile birlikte Ortadoğu halklarını IŞİD belasından kurtaran devlet rolüne soyundular ve bunda önemli bir başarı da elde ettiler. Bu ilişki ve Kürtlerin muazzam fedakarlıkları, gelinen yerde ABD emperyalizmini Suriye'de yeniden etkin konum tutan bir güç haline getirdi.

ABD emperyalizminin sözcüleri, Afrin saldırısını hemen önceleyen günlerde ve durduk yerde, Fırat'ın bütün bir doğusunda sınırları korumak için 30 bin kişilik ordu kuracaklarını ilan ettiler. Bu, Suriye'yi artık resmen de bölmek niyeti anlamına geliyordu. Olayları bir anda azdıran bu beyan oldu. Bölgede Amerikan varlığı düne kadar IŞİD ile mücadele üzerinden meşrulaştırılıyordu. Oysa IŞİD'in beli kırıldıktan hemen sonra, 30 bin kişilik sınır koruma birlikleri kurmaktan, dolayısıyla da Suriye'ye kalıcı biçimde yerleşmekten sözediliyordu. Amerikan emperyalizmi, Fırat'ın doğusunda kalan bütün bir alanda ve Türkiye ile Irak sınırları boyunca kendine yeni bir kalıcı egemenlik alanı yaratmak peşinde olduğunu açıkça ilan ediyordu.

ABD Suriye'yi dün Halep merkezli olarak bölemedi, bugün Fırat eksenli olarak bölmek istiyor. Kürtler sayesinde IŞİD'i güney sınırlarına kadar sürebildi. Savaşa yörenin Arap aşiretleri de dahil edildi ama Kürtler savaşın motor gücüydü. Kürtlerin o deneyimli, gözüpek militan sürükleyici gücü olmasaydı, IŞİD bu kadar kolay temizlenemezdi ilgili bölgelerden. Ama yarın Kürtler burada bir ihtiyaç olmaktan çıkar, ABD aynı işi, başarabilirse eğer, yörenin Araplarıyla, Arap aşiretleriyle götürmek ister. Bu kuşkusuz kolay değil. Zira çok geçmeden yörenin Arapları pekala Suriye devletinin bütünlüğüne de yönelebilirler.

Halen bir tarafta karşı karşıya duran iki emperyalist büyük güç olarak Rusya ve Amerika var. Öte tarafta Kürt sorunu konusunda olağanüstü hassas Türkiye ve İran var. Türkiye ve İran, Irak yönetimiyle de işbirliği halinde, bağımsızlık referandumuna tavır aldılar ve sonuçta bu girişimin ezilmesini sağladılar. Amerikan emperyalizmi Güney Kürtlerinin güya hamisiydi, ama olup bitenleri izlemekle yetindi. Türkiye ve İran birlikte ağırlık koyduklarında ABD'nin bunun karşısına dikilecek gücü olmadığı açığa çıktı.

ABD emperyalizminin bölge gericiliği karşısında Güney Kürdistan'ı bu denli kolay ortada bırakmasını değerlendiren **TKİP 30. Yıl Konferansı**, her bakımdan daha zayıf olan Rojava için tehlikenin daha büyük olduğuna işaret etmişti. Güney Kürtleri kırk yıldır ABD emperyalizmine hizmet ediyorlardı, buna rağmen yararını göremediler. Onlardan her bakımdan daha zayıf bir konumda olan Rojava Kürtleri bunun acısını haydi haydi çekerler. Şimdi bu noktaya gelinmiş görünüyor.

Bölgenin Kürdistan'ı aralarında bölüşmüş gerici devletleri bağımsız bir Kürdistan'a kesin olarak karşılar. Böyle bir tehlike karşısında aralarındaki sorunları hızla unutup Kürtlere karşı birleşebiliyorlar. Güney Kürdistan bağımsızlık referandumu bunu bir kez daha gösterdi. Kürt sorununun ulaştığı boyutlar ve Kürt hareketinin kazandığı güç karşısında, belli tavizler verilebileceğini, bunun kaçınılmaz olduğunu Irak gösterdi. Kürtler burada özerk bölge üzerinden anayasal bir statü kazandılar. Aynı gerçeği bir bakıma Suriye rejimi görebilmekte, yeri geldikçe Kürtlerle uzlaşma eğilimini açığa vurmaktadır. Ama bağımsızlık arayışı çok başka bir şey. Bu anında tüm bölge gericiliğini kenetliyor.

Kürtler Amerikan planlarına uyarak o kadar geniş bir coğrafyaya yayılmakla, kendi omuzlarındaki yükü sadece çoğalttılar. Böylece bir yandan bütün bölge gericiliğini azdırdılar. Suriye'nin petrolünü, doğal gazını ve tarımsal bölgelerini kontrol eden bir Kürt devleti korkusu, Kürdistan'ı bölüşmüş devletleri bu sorun üzerinden yeniden birleştirdi. Öte yandan bu aynı olgu, Kürtleri bölge halkları nezdinde ABD'nin hizmetinde hareket eden kuşkulu güç durumuna düşürdü.

Suriye'de bu saatten sonra kimse Kürtlerin kendi topraklarındaki egemenliğini engelleyemezdi. Ama onlar, ABD ile ilişkilere girerek, Amerikan planlarının bir parçası haline gelerek kaldıramayacakları bir yükün altına girdiler. Bundan çıkış kolay da değil. Amerika Kürtlerin güçlerini, donanımlarını, konumlanmalarını, askeri sırlarını, neredeyse herşeyini biliyor. Bunlar Amerika'nın elinde bir koz olarak duruyor. Çok zor bir açmazın içinde Kürtler. Kısa dönemli olarak en büyük şansları yine de rejimle uzlaşma olabilir. Suriye'nin bütünlüğü içerisinde kendi bölgelerine egemen olmaları çok büyük bir kazanım olur onlar için.

Ortadoğu, Türkiye ve Kürt sorunu - III

Dinci-faşist iktidarın kirli hesapları

H. Fırat

Afrin'e yönelik savaşta AKP-MHP iktidarı ile genel olarak burjuva gericiliğinin tutumu arasındaki bütünlüğü ve farklılığı bir arada görmek gerekir. Saldırı elbette dinci-faşist iktidar yönünden öncelikle kurmaya çalıştığı yeni rejimi süreklileştirme ihtiyacına dayalıdır. Yakın gelecekte birden fazla seçim var. Bu seçimlerde, özellikle de cumhurbaşkanlığı seçiminde, gerekli başarıyı elde ederlerse, kendilerini topluma bir dönem daha dayatma olanağı elde edecekler. Oysa halen siyasal güç dengesi bıçak sırtında duruyor. Bu dengeyi ancak kudurgan bir şoven milliyetçilikle bozabilirlerdi. Bu geriye kalmış tek silahları ve şanslarıydı. Dini zaten başından beri hep kullanageldiler. Öteki bir dizi silahı ilk aşamalarda kullandılar, zamanla tüketip bir yana attılar. Demokratikleşmeydi, AB'ye girişti, askeri vesayetin son bulmasıydı, Kürt sorununun barışçıl çözümüydü vb... Geriye kala kala her ülkenin burjuva gericiliğinin her zaman kirli ama etkili bir silah olarak kullanageldiği saldırgan şoven milliyetçilik kaldı. Bu 7 Haziran seçimlerinden beri devrede olan bir politikaydı. Ama yeni boyutlara vardırmaları, bunun için yeni yollar bulmaları gerekiyordu. Kürt halkının Suriye'de elde ettiği kazanımları tahrip etmek bulunan yol oldu.

Dinci gericilik iktidarını koruyabilmek için herşeyi yapmaya hazır. Bu ilke ve ahlak yoksunu tutumu başlangıçta iktidar olmak için seçmişlerdi, şimdiyse korumak için sürdürüyorlar. AKP'nin ABD İstanbul Başkonsolosluğunun yönetimindeki gizli toplantılarda bir "proje partisi" olarak nasıl yaratıldığı çoktan ayyuka çıktı. Emperyalizm ve siyonizmin desteği ile ve elbette onların hesapları doğrultusunda siyasal sahneye çıkmayı kabullenmişlerdi; yeter ki kendileri için de bir güç ve iktidar alanı oluşsundu. Ardından AB'cilik yaptılar, ABD ve NATO hizmetinde düzen ordusunu hizaya getirme operasyonunu gerçekleştirdiler. Sözümona Kürt sorununu çözmek üzere barış sürecini gündeme getirdiler. Bütün bunlar onlar için iktidara yerleşme çabalarını güçlendirmeye hizmet eden birer araçtan ibaretti. Tüm bu politika ve girişimlerden hep de bu doğrultuda yararlandılar.

Bu zaman zarfında büyük kamu rantları ve sermaye transferleri ile büyük bir çıkar şebekesi de yarattılar. Sonuçta öylesine bir noktaya geldiler ki, ya hep iktidar olarak kalacaklar ya da onu yitirdiklerinde çok şeyi yitirecekler. Sözkonusu olan parlamenter düzenin o bildiğimiz normal işleyişi içerisinde olağan nöbet değişimi sorunu değil artık. Türkiye'nin bu dönemi şimdilik kapanmış görünüyor. AKP'nin temsil ettiği çıkar şebekesi için sorun binbir ikiyüzlülük ve uşaklıkla, hile ve zorbalıkla elde ettikleri iktidarı ne edip edip elde tutmaktır. Olanaklıysa artık hep hileli olacak olan seçimler üzerinden alınacak onayla, değilse gerici bir iç savaşı göze almak da dahil cebri yollarla...

Çok hassas dengelere dayalı büyük bir çıkar şebekesi olarak işbaşındalar ve bu konumlarını eldeki tüm imkanları kullanarak son ana kadar korumaya çalışacaklar. Bunun için 7 Haziran sonrasında Kürdistan'ın şehirlerini, kasabalarını yerle bir ettiler, büyük katliamlar yaptılar. Bu sayede 1 Kasım seçimlerini kazandılar.

Aynı politika sayesinde ve işin içine hileler de katarak, ucu ucuna referandumu kurtardılar. Şimdi kritik bir seçimler dönemi var önlerinde. Öncesinde güç dengelerini etkileyen önemli bir adım atmaları gerekiyordu. Bunun için bir kez daha ve bu kez Rojava üzerinden mazlum Kürt halkına savaş ilan etme yolunu seçtiler.

Düzenin tüm kesimlerini birleştiren savaş

Afrin'e yönelik saldırının iç politika hesaplarıyla gündeme getirildiği, cumhurbaşkanlığı seçiminin bu hamleyle garantilenmek istendiği kuşkusuz doğrudur. Ama bu değerlendirme yine de gerçeğin yalnızca bir yönünü dile getirmektedir. Türk burjuva gericiliği bütün kesimleriyle şu an bu savaşın arkasında. Ana muhalefet başta olmak üzere tüm öteki muhalefet partileri savaşı destekliyor. Tüm kesimleriyle büyük sermaye çevreleri, üniversiteler, Diyanet, medya, sarı sendikalar, gericiliğin çok çeşitli türden kesimleri, artık dinci-faşist iktidardan ayrı düşünemeyeceğimiz Perinçek kliği, kemalist ya da ulusalcı denilen kudurgan şoven çevreler, bunların tümü Afrin'e yönelik saldırı konusunda iktidarın yanındalar. Düzenin hemen tüm güçleri bu saldırı ekseninde birleşmiş durumdalar.

Demek ki burada AKP-MHP ittifakının kirli hesaplarından öteye bir sorun var. Bu da herkesin çok iyi bildiği gibi, Türkiye'nin kendi içindeki Kürt sorunudur. İçerde bir Kürt sorunu olduğu içindir ki dışarda Kürtlerin her kazanımı onlar için içe dönük gerçek ya da potansiyel bir tehlike ve tehdit sayılıyor. Kürt halkının kazanımlarından duyulan büyük bir korku, bu korkunun ürünü bir saldırganlık var. Bu durum gerçekte düzenin Kürt sorunu konusundaki açmazını ve aczini gösteriyor. Sorunu çözemiyorlar, biraz olsun tatmin edip yatıştıramıyorlar. Kürt hareketini küçük kırıntılara razı edemiyorlar, büyük tavizler ise verebilecek durumda değiller. Böyle olunca kısır ve sonuçsuz bir politika olarak ezmek yoluna gidiyorlar. Bu da sorunu çözmüyor, yalnızca zaman kazandırıyor. Sorunsa sürüncemede kalıyor ve çok geçmeden daha da büyümüş olarak yeniden karşılarına çıkıyor.

Bu derin tarihsel kökleri olan yapısal bir açmaz ve halen Türkiye'nin bütün bir bölge politikasını esir almış durumda. İçerde Kürt sorunu olmasaydı, Suriye ya da Irak'ta Kürt sorununu bizzat Türk devleti kışkırtırdı, bundan kuşku duyulmamalı. Yıllardır din, kültür, mezhep vb. etkenleri kullanarak Suriye'yi bölmek isteyenler, bunu aynı biçimde Kürt sorunu üzerinden de yaparlardı. Gelgelelim Türkiye'nin kendi içinde de bir Kürt sorunu var. Üstelik de devasa boyutlarda.

İsrail'i bir yana koyar ve Mısır'ı saymazsanız, bugün Ortadoğu'nun iki güçlü devleti Türkiye ve İran'dır. İkisinde de ciddi bir Kürt sorunu var ve bu sorun kritik anlarda onların politika ve tercihlerinde önemli, hatta belirleyici bir rol oynayabiliyor. AKP yönetimindeki Türkiye bütün bir Suriye savaşı boyunca Ortadoğu'da bir "Sünni eksen" inşa etmeye yöneldi. Suudi Arabistan, Katar ve Körfez şeyhlikleriyle girilen sıkı ilişkiler, cihatçı çetelere verilen tüm destek, Irak'ın içişlerine kaba müdahale, Güney Kürdistan bölgesel yönetimiyle kurulmuş ilişkiler vb., tümü de bu amaca yönelikti. Ama Güney Kürtleri bağımsızlık referandumunu gündeme getirince, İran'ı hedef alan bu eksen bir anda bütün bir anlamını yitirdi. Kürtlerin bağımsız devlet girişimini bloke etmek üzere yerini bu kez Türkiye-İran eksenine bıraktı.

İran ve Türkiye, salt milliyetçi ya da dinci karakterin belirlediği rejimler değil. Temelde burjuva sınıf egemenliğine dayalı kapitalist devletler bunlar. Kim başa gelirse gelsin, egemen sınıf olarak burjuvazinin genel çıkarlarını gözetebildiği ve yönetebildiği ölçüde ve sürece iktidarda kalabilir. Burjuvazinin temel ve bütünsel çıkarlarına hizmet etmek zorundadır her rejim, kendine özgü karakteri ve hedefleri ne olursa olsun. Ama burjuvazinin çıkarları ve tercihleri kendi içinde farklılaşabildiği gibi zaman içinde de değişebiliyor. Dün burjuvazi Kürt sorununu yatıştırıp denetim altına alabileceği inancıyla devlet bünyesinde buna direnen güçleri etkisizleştirmeye

yönelmiş, ardından bunu "çözüm süreci" izlemişti. Bugünse bölgesel düzeyde büyüyen Kürt hareketini etkisizleştirmek üzere, aynı burjuvazinin bütün kesimleri yeni bir çizgide birleşiyorlar. AKP'nin başarısı ise her iki dönemden de kendi amaçları doğrultusunda en iyi biçimde yararlanabilmesi olmuştur.

Dış savaşı iç politikaya alet edenler, dış savaşlardan hareketle içerde konumlarını güçlendirmeyi umanlar, çoğu kere kumar da oynamış olabiliyorlar. Tarihte bunun çok örneği var. Çarlığın Japonya'ya açtığı savaş Rus devriminin yolunu kesmek içindi ama tersinden onu ateşleyen bir rol oynadı. Türkiye'de bugün yakın bir devrim ihtimali elbette yok. Ama toplumun bir kesimi için Tayyip Erdoğan rejimini yıkmak gibi son derece güncel bir sorun var. Afrin saldırısı tam da bunu engellemek, hiç değilse geciktirmek amacına dayalıdır. Fakat bunun ters tepmesi de ana ihtimallerden biridir. Afrin saldırısının muhtemel bir başarısızlığı AKP iktidarının düşüşünü kolaylaştırır ve hızlandırır. O gözü dönmüş ulusalcıların, sözümona Kemalistlerin, Kürt düşmanı laiklerin göremediği bu. Ya da görüp de temenni etmediği bu. Yeter ki Kürtleri ezsin, varsın iktidarını korusun diye de düşünüyor bazıları.

Ulusal sorunlar, savaşlar ve devrimler

Kürt halkı küçük tavizlerle yatıştırılabilecek durumda değil. Bedeller ödeyerek ulaştığı gelişme düzeyinin ardından Kürt hareketi çok şey istiyor. Sonuçta sorun böyle sürünerek kalıyor. Sürünen sorun bu arada toplumu da çürütüyor yazık ki. Türk gericiliği Kürtlerin temel haklarını tanımaya yapısal bir tutumla yanaşmıyor, doğası gereği yanaşamaz da.

Ezilen uluslar temel haklarına barışçıl yollarla kavuşamıyorlar. Ulusal sorunların özgürlüğe ve eşitliğe dayalı gerçek demokratik çözümü her zaman ancak devrimlerle olanaklı olabilmiştir. Ezilen uluslar ulusal kölelikten ya devrimlerle kurtuluyorlar, ya da büyük emperyalist savaşların ardından oluşan yeni güç dengeleri onlara burjuva ulusal bir devlet olmak olanağı sağlıyor. İlk duruma örnek, Rusya'da Ekim Devrimi ya da daha sonraki bir evrede Yugoslavya Devrimi'dir. İkinci duruma örnek, birinci emperyalist dünya savaşı sonrasında imparatorlukların çökmesiyle, Orta Avrupa'da, Balkanlar'da ve Ortadoğu'da bir dizi yeni ulusal devletin ortaya çıkışıdır.

Kürt halkı bugüne kadarki kazanımlarını Kürt hareketinin devrimci döneminde, devrimci konum ve yönelimler sayesinde elde etti. Hala da bunun birikimleri üzerinden götürülüyor işler. Siyasal çözüm arayışları da devrimci sürecin bu birikimlerinin basıncı altında gündeme geldi. Ama Kürtler küçük tavizler istemiyor, Kürdistan coğrafyasını kendileri yönetmek istiyor. Bu tümüyle meşru bir istem, ama Türk burjuva gericiliği buna kategorik olarak yanaşmıyor. Büyük umut ve beklentilere konu edilen o sözümona "çözüm süreci" bunu herkese yeterli açıklıkla yeniden göstermiş oldu.

Amerikan emperyalizmine bağlanan umutlar

Kürt burjuva milliyetçiliği için bu açmazın alternatifi, sınıfsal doğası gereği devrim olamıyor. Bu durumda umutlar emperyalist nüfuz mücadelelerinin bölgenin statükosunda yaratabileceği altüst oluşlara bağlanabiliyor. Son yirmibeş-otuz yıldır Barzani ve Talabaniler'in çizgisi bu olageldi. ABD emperyalizminin bölgeye 2003, ardından özellikle de 2011 müdahaleleri, Suriye Kürt hareketi içinde de bu eğilim ve beklentiyi besleyip güçlendirdi.

Fakat burjuva bakış açısıyla bile burada temel önemde bir değerlendirme hatası var. Türkiye'nin Ortadoğu'daki konumu Irak ve Suriye ile kıyaslanabilir değil. Irak ve Suriye uzun onyıllardır batı emperyalizmiyle sorunlu, İsrail ile düşman ülkelerdi. Türkiye ise bu aynı dönemde batı emperyalizminin bölgedeki jandarma ülkelerinden biri ve siyonist İsrail'in de en yakın müttefiki oldu. Siyonistlerin '80'li yılların başına ait artık deşifre olmuş gizli planlarında hem Suriye hem Irak'ın en az üçe bölünmesi öngörülüyor. Oysa Türkiye kuruluşundan beri İsrail'in Ortadoğu'daki en yakın müttefiki. Ekonomik ve ticari ilişkiler kadar politik, askeri ve istihbarat ilişkiler

alanında da bu böyleydi ve görünürdeki söylemlere rağmen gerçekte hala da böyle. Mavi Marmara'ydı, Filistin'di, Gazze'ydi, bunların hiçbiri AKP döneminde bile Türkiye'nin İsrail ile ekonomik ve ticari ilişkilerini etkilemedi. Tam tersine, bu sorunların yaşandığı döneme paralel olarak daha da güçlendi.

Türkiye Amerikan emperyalizminin bölgedeki en önemli dayanaklarından biridir. İncirlik'ten Kürecik'e bölgeye yönelik en önemli saldırı üsleri Türkiye toprakları üzerindedir. Amerikan emperyalizminin amaca Türkiye'yi bölmek değil, bölünmüş Suriye ve Irak'taki Kürtleri Türkiye ile aynı safa sokmak, Türkiye'yi buna razı etmektir. Güney Kürdistan üzerinden başarılan ve Türkiye'de "çözüm süreci"yle hedeflenen, ABD payına tam da buydu. Ama bunun pek de kolay olmadığını bu sürecin başarısızlığı göstermiş bulunuyor.

Güney Kürdistan bağımsızlık referandumu döneminde AKP Diyarbakır Milletvekili Galip Ensarioğlu, ki bir dönem Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası başkanlığı da yapmış bir kapitalisttir, en açık sözlerle bunun teorisini ve savunusunu yaptı. Türkiye Güney Kürdistan'ın bağımsızlığına karşı çıkmakla ve Kerkük politikasıyla yanlış yapıyor; gerçekte bu gelişme Türkiye'nin de lehinedir, Kerkük petrolleri Araplarda kalacağına bırakalım Kürtlerin elinde kalsın, bu yarın Türkiye'nin eline geçmesi demektir, diyordu. Bu adam Kürt burjuvazisi adına konuşuyor ve tam olarak Barzani'nin eğilimini dile getiriyordu. Yabana atılır bir düşünüş tarzı değildi bu. Ama Türk burjuvazisi buna cesaret edemiyor. Zira bölge çapında 40 milyonluk nüfusu temsil eden birleşik bir Kürdistan'ın yarınından emin olamıyor. Haksız da sayılmaz. Burjuva gericiliği bugün kendi arasında belli güç dengeleri içerisinde anlaşır, ama yarın güç dengeleri değişince bu işlerin ne olacağı belli olmaz. Halklar birbirlerine güvenebilirler ama farklı ülkelerin burjuvazileri birbirlerine kolay kolay güvenmezler. Bunun için Türk burjuva gericiliği ürküyor ve risk almak istemiyor.

Bugün belli başlı Kürt partileri bölgesel düzeyde umutlarını ABD emperyalizmine bağlamış bulunuyorlar. Amerika büyük bir devlet, yanısıra İsrail de var diye düşünüyorlar. Ama dünyada güç dengeleri değişti, bunu unutuyorlar. Sistemde ciddi bir hegemonya krizi var ve bu ABD'nin eski konumunu yitirmesinin bir göstergesi. ABD artık varlığı ve tutumuyla, rakip güçleri durdurabilecek bir konumda değil. Halep savaşı bunu bir kez daha teyit etti. ABD üçüncü dünya savaşı tehditleri savurduğu halde Rusya'yı durduramadı. Güney Kürdistan bağımsızlık referandumunu izleyen olayları ise seyretmekle yetindi. Bu örnekler ABD emperyalizminin artık dünkü konumunda olmadığını, artık her istediğini yapamayacağını ya da yaptıramayacağını gösteriyor.

Kürtler sonuçta kendilerine faturası ağır olabilecek bir politika izliyorlar. Daha önce İngiliz gazeteci Partrick Cockburn'den pasajlar aktarmıştım. Suriye Kürtlerinin fazla bir seçeneği yok; IŞİD ile mücadelede kullanıldılar, şimdi de ortada bırakılacaklardır diyordu. Almanya'nın önemli ve etkili gazetesi *Frankfurter Allgemeine Zeitung* da farklı düşünmüyor. Ortadoğu'da büyük devletler aralarındaki husumet ve stratejik anlaşmazlıkların faturasını her zaman Kürtlere çıkardılar, şimdi de öyle olacak diyor. Bunu, yazının başlığı üzerinden, "Yüzyıllık Oyun" olarak niteliyor. Emperyalistler yüzyıldır Kürtleri yeri geldikçe hep kullanırlar, amaçlarına ulaştıklarında da harcarlar. Bu neredeyse kural haline gelmiş durumda.

Amerikan emperyalizmi halen olanaklı olduğunca Türkleri ve Kürtleri bir arada idare etmek istiyor. Ama Türk gericiliği bunu kabul etmiyor ve kendini dayatıyor. Ya biz ya onlar diyor. Tayyip Erdoğan Ortadoğu'da kimlerle ittifak yapılacağını, yapılması gerektiğini demek istiyor, göstereceğiz onlara diyor. ABD emperyalizminin zorlandığı bir noktada Türkiye'ye seçeceğinden kuşku duyulmamalı. Kürtlerin satışı da işte böyle durumlarda gündeme geliyor.

Türkiye'nin Afrin'e saldırısının hemen öncesinde tutup Afrin bizim bölgemiz değil, bizi ilgilendirmiyor dediler (ABD böylece Türkiye'nin saldırısını cesaretlendirdi diyor Partrick Cockburn). Türkiye'ye, Rusya'yı razı edebiliyorsan ya da çiğneyebiliyorsan, buyurun

müdahale et demeye getirdiler. Yükü olduğu gibi Rusya'nın üstüne bıraktılar. Zorlu kirli pazarlıkların ardından Türkiye Rusya ile anlaştı, hava sahası açıldı ve müdahale başladı.

Suriye Kürtleri ikisini de idare ederiz diye bakıyorlardı ama çatışma sert, kavga çok büyük. Öyle ikisini bir arada idare etmek Kürtlerin gücünü çok aşar. Rojava yönetimi Ruslara atıp tutuyor ama hala da ABD'ye tek laf söylememeye özen gösteriyor. Oysa Karayılan saldırının hemen arkasından, bunun Amerika tarafından anlaşılmaz biçimde çanak tutulmuş bir provokasyon olduğunu tüm açıklığı ile dile getirdi. Amerika Türkiye'yi kışkırtarak Rusya'yı sıkıntıya sokacağını umuyordu muhtemelen. Rusya da alacağını aldı, Türk devletine buyurun geçin dedi. Kürtlerin hamisi ben değilim deyip kapıları açtı. Rusya tepeden tırnağa emperyalist bir devlet, buna kuşku yok. Emperyalist mantık içinde de kendi çıkarlarına bakıyor. Suriye rejimi ile Kürtlerin arasını bularak özerklik vaadi çerçevesinde Kürtleri Amerika'dan koparmaya çalıştı, sonuç alamayınca da bu yeni yolu tuttu. Türk devletinden alacağı tavizlere baktı.

Taktik tavizler ama bunlar. Türk burjuvazisi ABD ve NATO'yu terk edip Rusya'nın safına katılacak değil. Tayyip Erdoğanlar da bu ülkede kalıcı değil. Türkiye gericiliğinin tüm temel güçleri iliklerine kadar Amerikancı. Bugün AKP çatısı altında birleşmiş dinci gericilik de dahil buna. AKP bugün farklı nedenlerle Amerika ile sorunlu. Ama fırsatını bulduğu her durumda bu ilişkileri onarmaya da bakıyor. Yakın dönemde sayısız işaretini gördük bunun. Amerikalılar İdlib'deki bir olayı bahane edip Suriye havaalanlarını bombaladığı zaman, Tayyip anında, biz kendi cephemizden Amerika'nın müdahalesine destek vermeye hazırız dedi. Bu cepheden Rusya'nın karşısına geçmeye hazırız demekle aynı anlama geliyordu.

Rusya ile kalıcı bir birlik kuramaz Türkiye. Bunun tarihsel ve toplumsal bir temeli yok. Türkiye, elinde kendince meşru nedenler olduğu halde, batı emperyalizminin Türkiye'deki varlığına dokunmuyor ve bu elbette rastlantı değil. İncirlik, Kürecik, Diyarbakır, Batman, Konya, İzmir ve daha başka illerdeki çok özel askeri üsler ve tesisler olduğu gibi duruyor. Dahası halen gündelik olarak kullanılıyor. NATO'nun ve ABD'nin Türkiye'deki varlığına karışmak bir yana, bunun tartışması bile yapılmıyor. Tayyip Erdoğan, bana mecbursunuz, benim alternatifim yok, diktatörlüğümü tanıyın, anlaşalım diyor. Tayyip Erdoğan'ın sözcüsü, yapılan gizli görüşmelerin ardından, ABD ile aramızda, stratejik ittifakımızın hassasiyetle sürdürülmesi konusunda tam bir mutabakat var diye açıkladı. Gerisi bu arada olup bitenler konusunda birbirini idare etmek ve olayların seyrine bağlı olarak ne yapacağına karar vermektir.

AKP iktidarı burada ikili bir oyun oynuyor. Afrin'e yönelik saldırının sağlayacağı imkanlarla ABD ve NATO ile ilişkilerini düzeltmeye de bakıyor. Müdahale bir pazarlık zeminini yarattı, bundan pekala ilişkilerin düzelmesi çıkabilir. Tayyip Erdoğan, kiminle ittifak yapılacakmış, göstereceğiz onlara diyor, gerçek müttefikleriniz biziz, demek istiyor. Bir dizi açıklamada durmadan batılı emperyalistlere zeytin dalı uzatılıyor.

Bu dengeyi, tüm bu kirli hesapları ve pazarlıkları, bozabildiği kadarıyla yine de Rojava'nın direnişi bozar. Fakat bunun da belli sınırları var. Suriye Kürtleri Amerika ve İsrail'in cesaretlendirmesiyle, kendi güç ve olanaklarını aşan çok riskli işlere girdiler, kendi meşru coğrafyalarının dışına taşarak omuzlarına taşıyamayacakları yükler aldılar. Şu an en büyük açmazları da bu.

Ortadoğu'da Amerika gidici halklar kalıcı. Bu bölgede Amerika'ya ve İsrail'e alet olmaktan daha beter bir şey olamaz. Kürt politikacıları AKP rejiminin Kürtlere yaptığını siyonist İsrail'in Filistinlilere yaptığı ile kıyaslamaktan özenle kaçınıyorlar. Muhtemeldir ki siyonist devleti incitmemek için. Afrin işgalinin Gazze'den ne farkı var demiyor kimse. Halbuki Türkiye kamuoyu önünde Tayyip Erdoğan'ı, AKP gericiliğini etkili bir şekilde teşhir edebilmek için çok yerinde bir kıyaslama alanı bu. Siyonist şefler Filistin'de, Gazze'de, Batı-Şeria'da ne yapıyorlardıysa, işte şimdi AKP şefleri Afrin'de ya da Türkiye Kürdistanı'nda aynısını yapıyorlar...

Ortadoğu, Türkiye ve Kürt sorunu - IV

Afrin'e saldırı ve Türkiye solu

H. Fırat

Haklı ulusal davaların ezilen ulusun burjuva partileri ya da mülk sahibi sınıfları tarafından lekelendiği durumlara sıkça rastlanmıştır. Lenin, haklı bir ulusal davanın ezilen ulusun burjuvazisi tarafından lekelenmesi, bir başka devletin çıkarları için kullanılması ya da gericiliğe alet edilmesi, hiçbir biçimde ezilen ulusun meşru haklarını reddetmemizi ya da görmezden gelmemizi haklı göstermez, der. Biz mazlum bir ulusun haklı davasının hareketin liderleri tarafından lekelenmesini mahkum ederiz. Ama meşru ulusal haklarını da açıklıkla ve kararlılıkla savunuruz. Bunlar özenle birbirinden ayırt edilmesi gereken farklı şeylerdir.

Bugün Ortadoğu'nun toplamında ve Türkiye'nin kendi içinde, Kürtlere herhangi bir statü ya da politikanın zorla dayatılmasını hiçbir durumda kabul etmeyiz. Haklı ulusal davasına kendi coğrafyası üzerinden bir gerçeklik kazandırmakla yetindikleri sürece onu destekler, buna dışardan yönelecek her türden müdahaleyi gayri meşru sayar, ona açıklıkla ve kararlılıkla karşı çıkarız. Kürtler kendi toprakları üzerinde kimlerle işbirliği yapmış olursa olsun, başına hangi türden yöneticiler seçmiş olursa olsun, buna dışarıdan herhangi bir müdahale ya da dayatma kabul edilemez. Bu tümüyle gayrı meşru bir girişim olur. Hele de bunu yapan kendi bünyesinde Kürt sorunu bulunan bir ülkeyse, bu suçların en büyüğü ve ağırı olur. Türk sermaye devletinin Rojava'ya, Afrin'e ya da Kürdistan'ın bir başka bölgesine müdahalesi de her durumda gayrı meşrudur. Böyle bir politika kararlılıkla mahkum edilmeli ve buna karşı Kürt halkının yanında yer alınmalıdır. Bu, Türkiyeli devrimciler için özellikle vazgeçilemez bir sorumluluktur.

Bugün Kürtlerin yaşadıkları topraklara Afrin üzerinden bir saldırı var ve onlar buna karşı tümüyle haklı ve meşru bir ulusal direniş sergiliyorlar. Bu direnişi sonuna kadar destekliyoruz. Kendi topraklarını, kendi kazanımlarını savunmak onların en meşru haklarıdır. Türk devletinin burada başarısızlığını, yenilgiye uğramasını istiyoruz. Bu yenilgi Türkiye toplumuna hiçbir şey kaybettirmez, tersine onu şimdiki boğucu diktatörlük karşısında bir parça rahatlatır. Dinsel gericiliğin halen toplumu soluksuz bırakan mengenesi önemli bir darbe alır. Dolayısıyla Afrin'de, Rojava'da Kürtleri desteklemek dolaysız olarak Türkiye'de işçileri ve emekçilerin nefes alabileceği bir atmosferi desteklemekle aynı anlama gelir. Bunun tersi de aynı şekilde ve aynı ölçüde doğrudur. Mevcut saldırı karşısında susmak, hele hele onu şu veya bu şekilde desteklemek, dinci-faşist iktidar gücünü pekiştirmeye ve ömrünü uzatmaya katkıda bulunmaktır.

Afrin'e saldırı ve TKİP

TKİP 30. Yıl Konferansı Bildirgesi'nde Rojava üzerine de bir değerlendirme var (***Ekim****'in bu sayısında yeniden yayınlanmaktadır*). Bu değerlendirmede PYD'nin Amerikan emperyalizmi ile kurduğu ilişkiler açık bir biçimde mahkum ediliyor ve bunun bizzat mazlum Kürt halkı için içerdiği tehlikelere önemle işaret ediliyor. Fakat öte yandan meşru ulusal kazanımlarına yönelecek tüm saldırılara karşı Kürt halkının yanında yer alınacağı aynı açıklıkla vurgulanıyor. Kürt ulusal hareketinin emperyalist güç odaklarıyla kurduğu ilişkilere, böylece mazlum Kürt halkının haklı davasına düşürdüğü gölgeye rağmen, Kürt halkının elde ettiği tüm meşru

ulusal kazanımların TKİP tarafından sonuna kadar savunulacağının, buna yönelecek saldırılar karşısında mazlum Kürt halkının yanında yer alınacağının altı çiziliyor.

Kürtlerin kendi coğrafyalarındaki kazanımları tümüyle meşrudur. Kürtler kendini yönetmek istiyor. Bu hak ve olanağı hiç kimse hiçbir gerekçeyle Kürtlerin elinden alamaz. Şu veya bu güçle yaptığı işbirliği Kürtlerin ulusal haklarını ortadan kaldırmaz. Biz bunu Talabaniler'e, Barzaniler'e karşı tutumumuzu açıklarken de bu açıklıkla ortaya koymuştuk. Amerikan emperyalizmi ile işbirliği yapmak ise, bunu 70 yıldır Türk devleti ve üstelik tüm bölge halklarına karşı yapıyor. Ülkenin dört bir yanı Amerikan emperyalizminin ve NATO'nun üsleriyle donatılmış bulunuyor. Türkiye Ortadoğu halklarına karşı emperyalizmin ve NATO'nun 70 yıldır cephe gerisidir. Bölge halklarına karşı emperyalizmle işbirliği suçunun tüm bölgede birinci dereceden sorumlusu bizzat Türk sermaye devletidir.

Yinelemek gerekirse: İki şeyi birbirinden net bir biçimde ayırt etmek gerekir. Kürt partilerinin haklı ve meşru bir davayı emperyalizm ile ilişkiler içinde lekelemesi açık ve net bir tutumla mahkum edilmelidir. Ama ezilen bir ulusun haklı ve meşru istemleri ile bu doğrultudaki kazanımları de aynı açıklık ve kesinlikle savunulmalıdır. Bu kazanımlara el uzatılması, bunların saldırı hedefi haline getirilmesi ağır bir suç sayılmalıdır.

TKİP 30. Yıl Konferansı'nın aldığı tavrın ikili yönüdür bu. Bunlar Lenin'in bize ulusal sorun konusunda öğrettikleridir. Ulusal siyasal akımların emperyalistlerle ya da gericilerle kurdukları ilişkilerin mahkum edilmesi ile ezilen bir ulusun meşru haklarının her durumda savunulması iki ayrı şeydir. Bu ikisini birbirinden dikkatle ayırmak, ulusal sorunda leninist tutumun en ayırt edici özelliklerinden biridir.

Afrin'e saldırı ve Türkiye solu

Türkiye solunun Afrin saldırısı karşısındaki tavrına gelince. Siyasal yaşamlarını artık büyük ölçüde Kürt hareketine endekslemiş çevrelerin tutumunu bir yana koyalım. Asıl önemli olan, Türkiye'nin '70'li yıllarda iyi-kötü devrimciliği temsil eden, 12 Eylül'den sonra reformist bir çizgiye kayan ve bugün ise sosyalist olmak iddiasındaki solun esas ağırlığını oluşturan kesimlerin tutumudur. EMEP ve Halkevleri işgale karşı daha baştan doğru ve samimi tavırlar aldılar. Her ne kadar ilk günlerdeki tokluğu sonradan sürdürmekte zorlandılarsa da, aldıkları tavır onlar payına yine de son derece önemlidir. ÖDP de yerinde nedenlerle işgale karşı çıktı. Ama ABD emperyalizmiyle ilişkiler konusunda Kürt partilerine hatırlattıkları da vardı. Bu da kendi başına hiçbir biçimde yanlış değildi. Haziran Hareketi'nin öteki bileşenleri için de benzer şeyler söylenebilir.

SİP kökenli TKP'nin sosyal-şovenizmi bir eğilim haline getiren kanadı ise, bu tutumunu Afrin saldırısı üzerinden de gösterdi. Yaptığı açıklamada Kürtler ya da Afrin ile ilgili tek söz etmemeyi başardı. Sorunu genel planda Suriye sorunu olarak koydu ve Suriye'den elinizi çekin demekle yetindi. Oysa güncel müdahale Afrin'e yapılıyordu. Saldırının somut hedefi Suriye Kürtleri, onların meşru ulusal kazanımlarıydı. Bu durumda sorun ne ise dosdoğru onun üzerinden konuşmak, buna ilişkin tutumu apaçık bir biçimde ortaya koymak gerekirdi. Sözde "komünistler" bu açıklığı ve yürekliliği gösteremediler. Tümüyle haksız ve kirli amaçlara dayalı bir savaşa cepheden açık bir tavır alamadılar. Böylece sosyal-şoven bir maya taşıdıklarının yeni bir örneğini verdiler.

Bir de iyi günlerinde Kürt hareketinin kuyruğundan ayrılmayan, onun seçim ittifaklarına hevesle katılan bazı troçkist çevreler var. Her konuda konuşmaya ve yazmaya pek meraklı bu çevreler haftalardır süren Afrin saldırısı karşısında ya tümden susuyorlar ya da kendileri için hiçbir risk getirmeyecek bazı boş laflarla yetiniyorlar. Bu davranış sosyal-şovenizmden çok korkakça bir oportünizmin ifadesidir. Fakat en az onun kadar berbat bir tutumdur.

***

Türkiye solunun '70'li yıllarda bağımsızlık ve demokrasi taleplerine dayalı devrimci demokratik programı teorik mantığı içerisinde devrimciydi. Sözkonusu olan demokrasi ve

bağımsızlığı kazanmaya dayalı bir devrim, bir iktidar mücadelesiydi. 12 Eylül askeri faşist darbesi bu programın taşıyıcısı olan akımları tasfiyeci sürecin içerisine itti ve bu bütünsel program parçalandı. Bazı sol kesimlerde demokrasi meselesi daha çok önemsenmeye ama anti-emperyalist duyarlılık zayıflamaya başladı. Öteki bazıları ise tersinden, emperyalizme karşı mücadeleyi önemsemek adı altında ulusalcı bir çizgiye kaydılar, demokrasi sorununu hafifsemeye, ikinci plana itmeye yöneldiler. Bu kendini Kürt sorunu üzerinden de sosyal-şovenizm olarak gösterdi.

Bu iki kategorinin içinde demokrasi duyarlılığı öne çıkanlar, özellikle EMEP ve Halkevleri, Kürt sorununda da belirli bir duyarlılığa sahipler. Anti-emperyalist duyarlılığı sözümona önemseyen ve tersinden demokratik duyarlılıkları zayıflayanlar, özellikle SİP TKP'sinin bazı kesimleri, halen Kürt sorununda sosyal-şoven bir duyarsızlık içindeler. Afrin saldırısı sırasında da gördüğümüz bu oldu. Elbette Afrin gibi haksız ve kirli bir savaşa cepheden destek veremezlerdi. Ama tüm sorun, ona cepheden karşı çıkabilmekti. Yapamadıkları bu oldu.

Afrin'e saldırı ve "ulusalcı sol"

Türkiye'nin kemalist geçinen "ulusalcı sol"u ise artık birçok konuda Tayyip Erdoğan iktidarının yardakçısıdır ve Kürt sorunu sözkonusu olduğunda da onunla tam olarak aynı saftadır. Doğu Perinçek, Soner Yalçın, Ümit Kocasakal gibileri düzenin asli unsurlarıdırlar. Kürt düşmanlığı ekseninde kudurgan milliyetçilik, bunların şu son yıllarda özellikle öne çıkan başlıca özelliğidir. Afrin'e saldırı savaşında AKP iktidarının arkasında saf tutmaları bu nedenle rastlantı değildir.

Bu çevreler Kürtlerin bölgede Amerikan emperyalizminin askeri olarak savaştığını söylüyor, gerici şoven tutumların bununla mazur göstermeye çalışıyorlar. Kürtlerin izlemekte oldukları politikalar ile sosyal-şovenlerin diline bu kadar kolay koz vermiş olmaları kuşkusuz önemli bir sorun alanıdır. Ama kendi devletleri 70 yıldır emperyalizmin ve siyonizmin bölge halklarına karşı ileri karakolu olanların dilinde bu bahaneler yine de riyakarlıktan öte bir şey değildir.

Burada sinsi, rezil ve riyakar bir tutum var. Anti-emperyalist söylemin arkasına gizlenerek, Amerikan emperyalizmine atıp tutarak Kürtleri suçluyorlar. Emperyalizme ve siyonizme o kadar karşıysanız, ilkin bu güçleri öncelikle kendi toprağınızda temizlemeye bakınız. İkincisi, Kürt halkının meşru haklarına saygı gösterip tanıyın, buna rağmen işbirliği yolunu tutarlarsa dönüp o zaman suçlayın. Kürtlerin ulusal meşru hakları üzerine tek kelime etmediğiniz sürece, Kürtlerin şu veya bu gerici ya da emperyalist devletle kurduğu ilişkileri suçlamak hakkına hiçbir biçimde sahip değilsiniz. Bu sizin payınıza ikiyüzlüce, riyakarca bir tutumdur. Siz anti-emperyalist değil, fakat tepeden tırnağa şovenistsiniz.

Hiçbir gerçek anti-emperyalist bir başka halkın zorla egemenlik altında tutulmasını istemez, bunu kabul etmez, edemez. Emperyalist egemenliğe karşı çıkmak, her biçimiyle köleliğe karşı çıkmaktır. Dış emperyalist köleliğe olduğu kadar içerde süren ulusal köleliğe de... Ezilen bir ulusu zorla kölelik altında tutmak, onun kendi dilini ve kültürünü baskı altında almak, onu kendini yönetmek hakkından yoksun bırakmak, ezen ulus burjuva milliyetçiliğinin tipik davranış biçimidir. Bu, tepeden tırnağa gerici, şoven, saldırgan, kıyıcı bir milliyetçiliktir. İlgili çevrelerin Afrin saldırısı üzerinden sergiledikleri tutumdan yansıyan da tam olarak budur.

Bir başka ulusun özgürlüğünü boğacaksınız, tüm meşru haklarını gasp edeceksiniz, onu zorla baskı ve kölelik altında tutacaksınız, böylece de öteki zalimlere muhtaç hale düşüreceksiniz. Sonra da kalkıp en büyük bir utanmazlıkla onu emperyalistlerle işbirliği yapmakla suçlayacaksınız! Bu, samimiyetsizliğin, ikiyüzlülüğün, riyakarlığın dipsiz kuyusudur. Doğu Perinçekler, Soner Yalçınlar, Ümit Kocasakallar, Metin Feyzioğlular vb., bunların tümü de Kürt halkına karşı dinci faşist iktidarın yanındadır ve yardakçılarıdır. Bunların aldığı tutuma, buna gösterdikleri gerekçelere baktığınızda, çözülmeden kalan bir Kürt meselesinin Türkiye toplumunu nasıl çürüttüğünün yeni kanıtlarını görüyorsunuz.

TKİP 30. Yıl Konferansı Bildirgesi'nden…

Ortadoğu ve Kürt sorunu

8-) TKİP 30. Yıl Konferansı, siyasal sorunlara ilişkin tüm öteki gündemler gibi, Ortadoğu'daki yeni gelişmeleri ve bu kapsamda bölgesel boyutlarıyla Kürt sorununu da, partinin son yıllarda yaptığı değerlendirmelerin toplu bir yeniden incelenmesi temelinde ele aldı. Sonraki gelişmelerin temel noktalar üzerinden doğruladığını açıklıkla gördüğümüz bu değerlendirmelerin önemine ve güncelliğine işaret ederek, burada son gelişmelerle birlikte özellikle öne çıkan bazı hususları en özet biçimde ifade etmekle yetiniyoruz:

- Suriye'de 2011'de patlak veren gerici iç savaşı emperyalizmin ve siyonizmin çıkar ve ihtiyaçlarına göre bir sonuca bağlama işini başlangıçta taşeron devletler olarak Türkiye, Suudi Arabistan ve Katar üstlenmişlerdi. IŞİD ve El Nusra başta olmak üzere her türden dinci-cihatçı örgüte sağlanan her türlü desteğe ve yardıma rağmen bundan sonuç alınamayınca, 2014 yazında bu kez devreye dolaysız olarak ABD liderliğindeki batılı emperyalist devletler de girdiler. Ama emperyalist yüzsüzlüğün ve riyakarlığın yeni bir örneğini sergileyerek, bunu bölgede bizzat kendileri sayesinde büyük bir güce ulaşmış ve artık soruna dönüşmüş IŞİD şahsında "teröre karış mücadele" olarak sundular. Buna rağmen esaslı bir sonuç elde edemedikleri gibi, Rusya'nın Suriye devletinin yanısıra devreye girmesiyle birlikte, kendi çıkar ve hesapları yönünden esaslı bir darbe de yemiş oldular.

- ABD emperyalizmi payına bu sıkıntılı durumdan çıkış olanağı şaşırtıcı biçimde Suriye Kürtleri üzerinden doğdu. Bu olanağı ona Rojava Kürt direnişinin sembolü haline gelen ve IŞİD'in önü alınamayan genişlemesini durdurmada bir dönüm noktası oluşturan Kobani Direnişi sağladı. Kobani'deki savaşın en dramatik anında, ABD emperyalizmi yapacağı kritik yardımı Suriye Kürtlerinin sonraki dönemde kendileriyle birlikte savaşmaları şartına bağladı. Bu şarta bağlı olarak sağlanan antlaşma, Suriye Kürt hareketinin o güne dek izlemekte olduğu çizgide köklü bir değişim anlamına geliyordu. O güne kadar kendi topraklarında yönetim inisiyatifini ele almak ve kendi yaşam alanlarını tüm dış müdahalelere karşı savunmak, bunu yaparken de emperyalizmin ve bölge gericiliğinin Suriye'yi yıkıma uğratan kirli koalisyonundan tüm baskılara rağmen uzak durmak şeklindeki politika temelden değişti. PYD önderliğindeki Rojava Kürtleri Suriye'deki olayların seyrinde bundan böyle artık ABD emperyalizmi ile aynı safta idiler.

- Kobani Direnişi'nden beri üç yıl geçti ve olayların bütün bir seyri, Suriye Kürtlerinin emperyalist batı sisteminin jandarması ABD emperyalizmi ile girdiği ilişkilerin niteliği ve kapsamı konusunda bir tartışma bırakmadı. Kobani'deki ağır dramatik durumun o an için bir ölçüde anlaşılabilir kıldığı ilişki hızla gelişti ve çok geçmeden tümüyle yeni bir çerçeveye oturdu. PYD önderliğindeki Suriye Kürt hareketi artık ABD emperyalizminin Suriye'deki gelişmeleri kendi çıkar ve hesaplarına göre yönlendirme çabasının bir parçasıydı. ABD emperyalizmi, PYD ittifakı üzerinden bugün, Suriye'de Fırat'ın neredeyse tüm doğusunu kontrol eder hale gelmiştir. Rojava da dahil tüm bu alanda ABD askeri üsleri günden güne çoğalmakta ve PYD sözcüleri ABD'nin "bölgede onlarca yıl kalabileceği"nden, dahası "kalması gerektiği"nden söz edebilmektedirler. Bu, bölge halklarının devrimci çıkar ve

ihtiyaçlarına sırtını dönmek, kaderini ve tüm geleceğini ABD emperyalizmine bağlamakla aynı anlama gelmektedir.

- Suriye'deki gerici iç savaşın henüz başlangıç aşamasında ve Kürtlerin Rojava'da yönetimi ele geçirmelerinin hemen sonrasında toplanan **TKİP IV. Kongresi, *"Uluslararasılaşan Kürt Sorunu"*** başlığı altında şu değerlendirmeyi yapmıştı:

*"Bütün kazanımlarına ve çoğalan avantajlarına rağmen bölgenin toplamında Kürt sorununun akıbeti henüz belirsizliğini korumaktadır. Bunun gerisinde bölgenin yeni altüst oluşlara gebe olması gerçeği ile birlikte bölge gericiliğinin halihazırdaki gücü vardır. Belirsizliklerle dolu bu istikrarsızlık ortamında Kürt halkı kendi gücüne dayandığı ve bölge halklarıyla devrimci kader birliği çizgisinden kopmadığı ölçüde süreçten en iyi kazanımlarla çıkmayı başarabilecektir. Emperyalizmin bölgeyi kendi çıkarlarına göre yeniden şekillendirme çabalarından yarar umduğu ve daha da kötüsü buna alet olduğu ölçüde ise bölge halklarıyla birlikte bunun acısını çekmek akıbetiyle yüzyüze kalacaktır." (**TKİP IV. Kongresi Bildirisi,** Ekim 2012)*

Bu öngörülü uyarı gelinen yerde, hele de Güney Kürdistan'daki son gelişmelerin ardından, ayrı bir anlam ve önem kazanmıştır.

- Güney Kürdistan'daki Kürt partileri, Barzaniler ve Talabaniler, daha '90'lı ilk yıllardan itibaren "emperyalizmin bölgeyi kendi çıkarlarına göre yeniden şekillendirme çabalarından yarar" ummuş, uzun yıllar boyunca dosdoğru buna alet olmuşlardı. Bunu yaparlarken emperyalist müdahalelerin öteki halklar için yarattığı ağır ve acılı sonuçları umursamamış, kendi dar burjuva milliyetçi hesaplarıyla hareket etmişlerdi. Şimdiyse derin bir hayal kırıklığı içinde bunun bedelini bizzat kendileri ödemektedirler. Bağımsızlık Referandumu'nu izleyen gelişmeler bütün bu bencil hesaplara çok ağır bir darbe olmuştur. Emperyalizme ve siyonizme bel bağlamak gafleti ile bölge gericiliğinin gücünü küçümsemek dar görüşlülüğü bir arada, bu hiç de şaşırtıcı olmayan sonucu hazırlamıştır.

Irak Kürt hareketi neredeyse otuz yıldır Amerikan emperyalizmine sunduğu hizmete ve özellikle son yıllarda AKP iktidarı ile bölgesel düzeyde kurduğu gerici ittifaka rağmen bu akıbetten kurtulamadı. ABD çıkarlarına ve planlarına endekslenmiş bugünkü çizgiyi sürdürmekte ısrar ederse eğer, her bakımdan daha zayıf ve iğreti bir konumda bulunan Rojava Kürt hareketinin ödeyeceği bedel muhtemeldir ki çok daha ağır olacaktır.

- AKP iktidarının emperyalizmin ve siyonizmin taşeronu olarak gündeme getirdiği kirli ve yıkıcı Suriye politikası iflas ettiğinden beri, Ortadoğu'ya ilişkin Türk dış politikasının ekseninde artık yalnızca Kürt sorunu vardır. İzlenen politika, Kürtlerin bölgesel düzeydeki kazanımlarının bloke edilmesi, olanaklıysa tasfiyesine endekslidir. Suriye Kürdistanı üzerinden gündeme getirilen bu politika, beklenmedik bir biçimde Güney Kürdistan üzerinden yeni boyutlar ve somut biçimler kazanmıştır. Suriye taşeronluğuna eşlik eden fakat Katar kriziyle birlikte çöken "Sünni eksen"i, şu sıralar yerini yeniden Kürdistan'ı paylaşmış ülkelerin geleneksel Kürt düşmanı ittifakına bırakmış görünmektedir. Türkiye, İran ve Irak üzerinden sağlanan ve Kürt halkının kazanımlarını hedef alan bu ittifaka çok geçmeden Suriye'nin de dahil olması kuvvetle muhtemeldir. Yeniden diriltilen bu geleneksel gerici ittifakın öncelikli hedefi de doğal olarak Rojava Kürt hareketi olacaktır.

9-) Bütün bu gelişmelerin ve gerçeklerin ışığında, **TKİP 30. Yıl Konferansı** aşağıdaki hususları önemle vurgular:

- Partimiz, Kürt partilerinin izlediği işbirlikçi çizgi nedeniyle haklı davası lekelenmiş bulunsa da, mazlum Kürt halkının tümüyle meşru ulusal özgürlük ve eşitlik istemlerini, Kürdistan'ın tüm parçalarında elde ettiği ulusal demokratik kazanımları savunmaya, bunları gasp etmeye ya

da sınırlamaya yönelik tüm gerici girişimlere karşı Kürt halkının yanında yer almaya devam edecektir.

- Kürt partilerinin emperyalizmden ve siyonizmden medet uman, böylece Ortadoğu'nun bu en mazlum ulusunun haklı ve meşru davasını kirleten, bu arada bölge halklarının çıkarlarını hiçe sayan işbirlikçi politikalarının iç yüzünü sistemli bir biçimde açığa vuracaktır. Bel bağlanan emperyalist güçlerin yakın tarihteki sayısız ihanetine rağmen inanılmaz bir dar görüşlülükle sürdürülen bu politikanın bölge halklarının yanısıra bizzat Kürt halkının kendisi için barındırdığı felaketli sonuçlara her vesileyle dikkat çekecektir.

- 100. Yılını kutladığımız Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, dünya ölçüsünde yarattığı muazzam sarsıntıyla, mazlum halkların ulusal özgürlük mücadeleleri için de yepyeni bir çığır açmıştı. Sömürge ve yarı-sömürge halklarının özgürlük ve bağımsızlık mücadeleleri Ekim Devrimi'nin açtığı bu çığır içinde kendini bulmuş, emperyalizme, ondan ayrı düşünülemeyen sömürgecilik sistemine ve bu sistemin iç sosyal-siyasal dayanaklarına yönelmiş, bu nesnel yönelimleriyle dünya devrimci sürecinin bir bileşeni olmuşlardı. Öte yandan Sovyetler Birliği ve komünistler önderliğindeki dünya devrimci işçi hareketinin varlığı ve büyük desteği bu mücadelelerin tarihsel başarısını alabildiğine kolaylaştırmıştı.

Ekim Devrimi'nin açtığı büyük devrimci çığırın 20. yüzyılın sonuna doğru geçici olmaya mahkum bir büyük kırılmaya uğraması, ulusal sorunların ve hareketlerin çehresini de baştan aşağı değiştirdi. Devrimci ulusal kurtuluşçuluk yerini gerici ya da en iyi durumda reformist burjuva milliyetçiliğine bıraktı. Ulusal sorunlar birçok durumda emperyalizme karşı mücadelenin dayanakları olmaktan çıktılar, tersine bizzat onun elinde halkları bölüp parçalamanın, şu veya bu ülke ya da bölgeye müdahalenin bahaneleri haline geldiler. Emperyalizm bugün, kendi kirli hesap ve çıkarları doğrultusunda istismar ederek, en haklı ulusal davaları bile kirletiyor, en mazlum halkları bile bir bakıma kendi suç ortakları durumuna düşürüyor.

Bütün bunlar tüm temel konularda olduğu gibi ulusal sorunda da Ekim Devrimi'nin büyük tarihsel mirasının, ortaya koyduğu programın, izlediği pratiklerin ve gerçekleştirdiği çözümlerin paha biçilmez önemini gösteriyor. Partimiz önümüzdeki bir yıl boyunca Ekim Devrimi'nin tüm öteki alanlarda olduğu gibi ulusal sorun alanındaki tarihsel kazanımları ve mirası üzerinde de çok özel bir tarzda duracaktır.

Kasım 2017

TKİP IV. Kongresi...

Uluslararasılaşan Kürt sorunu

Emperyalist müdahalelerin yanısıra toplumsal çalkantılarla yerleşik statükosu son yıllarda hepten altüst olan Ortadoğu'da Kürt sorunu gitgide önplana çıkmakta, Kürt hareketleri olayların akışında etkin bir konum kazanmakta, Kürt halkı gittikçe çoğalan kazanımlar elde etmektedir. Güney Kürdistan'da fiili Kürt devleti, Batı Kürdistan'da fiili özerklik ve Kuzey Kürdistan'da Türk devletini günden güne daha çok zorlayan kapsamlı mücadele, bir arada bunun ifadesidir.

AKP iktidarının emperyalizmin dümen suyunda İran'a cephe alması, Suriye'deki gerici iç savaşta aktif taraf olması ve bu arada "Sünni ekseni" yaratmak gayreti içinde Irak'ın iç işlerine karışması, Kürdistan'ı aralarında bölüşmüş bu dört devletin Kürt halkına karşı gerici tarihsel ittifakının zaafa uğramasına yolaçmış, bu ise Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesi için daha uygun koşullar yaratmıştır.

Bu gelişmelerin toplamı Kürdistan'ın farklı parçaları arasındaki sınırları önemli ölçüde yıkmış, onlar arasındaki etkileşim büyük bir güç kazanmıştır. TKİP bu gelişmeyi Kürt halkının kendi istem ve eğilimleri yönünden tümüyle meşru görmekte, geleceğin toplumsal devrimi için de ayrıca önemsemektedir. Geleceğin toplumsal devrimi Türkiye'yi çevreleyen tüm bölgelerde kaçınılmaz sarsıntılara gebedir. Dört ayrı devlet arasında bölünmüş fakat farklı parçalar arasında yoğun bir ilişki ve etkileşim içindeki bir Kürdistan olgusu bunu ayrıca kolaylaştıracaktır.

Bütün kazanımlarına ve çoğalan avantajlarına rağmen bölgenin toplamında Kürt sorununun akibeti henüz belirsizliğini korumaktadır. Bunun gerisinde bölgenin yeni altüst oluşlara gebe olması gerçeği ile birlikte bölge gericiliğinin halihazırdaki gücü vardır. Belirsizliklerle dolu bu istikrarsızlık ortamında Kürt halkı kendi gücüne dayandığı ve bölge halklarıyla devrimci kader birliği çizgisinden kopmadığı ölçüde süreçten en iyi kazanımlarla çıkmayı başarabilecektir. Emperyalizmin bölgeyi kendi çıkarlarına göre yeniden şekillendirme çabalarından yarar umduğu ve daha da kötüsü buna alet olduğu ölçüde ise bölge halklarıyla birlikte bunun acısını çekmek akıbetiyle yüzyüze kalacaktır.

Halihazırdaki Kürt ulusal hareketlerinin devrimci bir konum ve kimlikten yoksun olmaları Kürt özgürlük mücadelesinin en büyük sorunudur. Yine de mevcut Kürt hareketleri arasında konum ve kimlik bakımından temel önemde farklılıklar vardır. Güney Kürdistan'ın Kürt partileri tümüyle emperyalizmin hizmetinde hareket ediyorlarken, Türkiye, Suriye ve İran'daki Kürt partileri, kuşkusuz büyük ölçüde PKK sayesinde, cepheden mücadeleye konu etmeseler bile emperyalizme karşı mesafeli durmakta, emperyalist planlara alet olmayı reddetmekte, tersine bölge halklarıyla yakınlığa ve dayanışmaya önem vermektedirler.

TKİP Kürt halkının Kürdistan'ın tüm parçalarında elde ettiği ulusal demokratik tüm kazanımları desteklemekte, bunları gasp etmeye ya da sınırlamaya yönelik tüm girişimlere karşı kayıtsız şartsız Kürt halkının yanında yer almaktadır.

Ekim 2012

Son metal süreci üzerine

D. Yılmaz

2017-19 MESS Grup Toplu İş Sözleşmesi süreci sona erdi. Oldukça hareketli geçen sürecin toplam tablosundan yansıyanları başlıklar halinde özetlemeye çalışalım:

1. Bu sözleşme süreci, 2015 metal fırtınasının ardından özel bir hesaplaşma ve mücadelenin alanı haline gelmişti. 2015 yılında Türk Metal'den dalga dalga istifa ederek bu satış şebekesine önemli bir darbe vuran metal işçisi, şalteri indirerek MESS'e karşı da günlerce direnmişti. Fakat devlet gücünün de kullanıldığı organize bir karşı saldırıyla Türk Metal adım adım yeniden fabrikalara sokulmuş, metal işçisi henüz başarabilecek düzeyde olmadığı için yeni bir sendikal düzenin kurulmasının önüne geçilmişti.

2017 grup toplu sözleşme süreci fiilen başlarken, mücadelenin ilk konusu hangi sendikanın yetki alacağıyla ilgiliydi. Hemen tüm farikalarda işçiler Türk Metal'e geri çevrilmişken, Renault ve Tofaş başta olmak üzere kritik fabrikalarda ortaya çıkacak durum, toplam tabloyu ve sürecin sonraki seyrini etkileyecekti.

Fakat kritik günler geldiğinde, MESS-AKP ve Türk Metal'in işbirliğiyle bu süreç sancısız atlatıldı. Bir iki istisna dışında büyük ölçüde Türk Metal'in yetkili sendika olduğu eski düzen kuruldu. Fakat biçimde böyle olsa da özünde hiçbir şey artık eskisi gibi değildi. Nitekim daha sonra yaşananlar bu gerçeği doğruladı.

Çürümüş işbirlikçi sendikal düzeni ayağa kaldırmaya çalışan MESS ve düzen güçleri, ortaya çıkan yeni durumu ve dinamikleri hesaba katmak zorundaydı. Toplusözleşme sürecinde bunu gözeten bir davranış çizgisi içerisinde oldular.

MESS'in basit bir aparatı olan Türk Metal, 2010 sözleşmesi sürecinden başlayarak 30 yıllık satış düzenini aynı biçimde sürdürmenin zorlaştığını görerek başladığı sendikacılık oyununu, metal fırtınanın ardından gelen bu ilk sözleşmede üst seviyeye taşıdı. MESS de bunu gözeten bir tutum sergiledi. Toplu sözleşme süreçlerinde görülmemiş düzeyde bir eylemli süreç yaşandı.

MESS'in amacı hep kendisine kazandıran işbirlikçi sendikal düzene yeniden şekil vermekti. Bu düzenin ana aktörü Türk Metal, yardımcı oyuncuları da Birleşik Metal-İş yönetimi ile Çelik-İş'ti. Süreç içerisinde ortaya çıkan Türk Metal Çelik-İş ittifakı bunun bir sonucu iken, Birleşik Metal cephesinden sözleşmenin ardından MESS'e teşekkür edilerek, başka yönden bu tamamlandı.

Elbette bu, oyuncuların yazılmış bir senaryoya göre oynandığı anlamına gelmiyor. Fakat MESS bu konuda oldukça bilinçli davranırken, sendika bürokratları da şu ya da bu düzeyde bir bilinç ve refleksle ama aynı motivasyonla eski düzenin yeniden kurulması niyetiyle hareket ettiler.

2. Ama bunun başarılamayacağı görüldü. İpliği pazara çıkmış sendikal piyonları yeniden parlatma çabalarına rağmen metal işçisinin ileri-mücadeleci kesimleri başta olmak üzere ana gövdesi bu oyuna düşmedi. İşbirlikçi sendikal düzenin oyuncuları belki ömürlerini bir parça daha uzattılar, ama yine de metal fırtınayla ortaya çıkan yeni mücadele tarzı, kültürü ve dinamiklerini ortadan kaldıramadılar.

Sonuçta, 2015'te sarsılan MESS'in işbirlikçi sendikal düzeni yeniden kurulamamıştır. Bu düzen hala sallantıdadır. Tüm kıyımlara, baskı ve saldırılara rağmen metal işçisi hareketi 2015 metal fırtınayla yarattığı mücadele tarzı, eğilim ve reflekslerini sürdürmektedir. Hakları dişe diş mücadeleyle alma bilincini korumakta, böylece işbirlikçi sendikal düzeni zorlayan, satarken manevra üstüne manevra yapmak zorunda bırakan bir baskı uygulamaktadır.

Öyle ki, MESS ve işbirlikçileri tarafından

danışıklı oyun biçiminde süren bir süreç sahnelenmiş olsa da, sürecin seyrini metal işçilerinin tabandan gelen mücadele dinamiği belirlemiştir. Aksi halde ne Türk Metal öyle bir sözleşme taslağı hazırlayabilir, ne MESS imzalanan sözleşmeye razı olurdu. Ne bu kadar yoğun bir eylemlilik tablosu ortaya çıkar ne de grev tarihi belirlenirdi. Bunca manevra, aşağıdan yükselen mücadele dinamiğinin eseri olmuştur.

Yaşanan eylemlilik tablosuna bakıldığında, metal fırtınada öğrenilen mücadele biçimi ve sloganların kullanıldığı, bunların da işbirlikçi sendikal düzenin ezberlerini ve metal işçisinin önüne koyduğu sınırları fazlasıyla aştığı görülüyor.

"İşgal, grev, direniş!" sloganının sadece Birleşik Metal'in yetkili olduğu işyerlerinde değil Karsan gibi fabrikalarda da atılması, grev yasağına karşı fiili mücadele yönünde ortaya konulan irade ve istek bunun ifadeleridir.

Sendikal bürokrasiye karşı gösterilen tutum da yine metal fırtınanın ruhunu ve ortaya çıkardığı refleksleri yansıtmaktadır. Öyle ki daha önce fabrikalarda yaratılmış korku ortamında bastırılan metal işçileri seslerini daha gür ve açıktan ortaya koyabilmişlerdir. Bu sadece Türk Metal değil Çelik-İş ve Birleşik Metal cephesinde de böyle olmuştur. Birleşik Metal'de Kroman Çelik temsilcisinin Merkezi TİS Komisyonu'nda, grev yasağı karşısında sendika yönetiminin teslimiyetine karşı koyacaklarını duyurması, bunu vidoya kaydedip ilan etmesi çarpıcı bir örnektir. Genelde Birleşik Metal cephesinde metal işçisinin sendika yönetimine karşı açıktan basınç uyguladığı ve satış durumunda bağımsız hareket etme eğilimini bir biçimde ifade ettiği gözlenmiştir.

Tüm cephelerden sendika bürokratları, imzalanan sözleşmeyi, metal işçisinin bağımsız mücadele ve örgütlenme eğilimini dağıtmak için kullanmaya çalıştılar. Elde edilen sonucu sendika ağalarının başarısı gibi sunmak için sergilenen sistematik çaba ile MESS'in sözde katkısı ve anlayışına edilen "teşekkür" konuşmaları tam da bunu içindir.

Fakat metal işçisi daha en başından itibaren bu oyunu görerek davranmıştır. Bu süreçteki rolünden dolayı Birliğe gönderilen "teşekkür" mesajları bunun bir ifadesidir. Metal işçilerinin özellikle ileri kesimleri, olduğu kadarıyla kazanımların metal fırtına, Birlik ve metal işçisinin sendika ağalarından hesap sorma tutumu sayesinde elde edildiği düşüncesindedir.

Elbette metal işçisinden yansıyan eğilim, tutum ve dinamikler hiçbir şeyin güvencesi değildir. Birincisi, düzen cephesindekiler bu kazanımları ortadan kaldırmak, metal işçisini bilinç-örgütlenme-mücadele düzeyi bakımından yeniden en geri seviyeye getirmek için saldırılarını sürdürmektedir. Dolayısıyla görev, tüm bu saldırıları göğüsleyerek, hala da yolun başında olan metal hareketini her bakımdan geliştirecek bir çizgide hareket etmektir. Sadece ortak talepler, ortak ruh ve kimlik olarak değil, bununla bir arada bilinçli ve örgütlü hale getirmektir. Bu bakımdan alınması gereken çok büyük bir mesafe, oldukça ağır sorumluluklar söz konusudur.

3. Sözleşme sürecinin kazanımlarını da esas olarak buradan ölçmek gerekir.

Maddi kazanımlar planında, insani yaşam ve çalışma koşulları üzerinden bakıldığında, anlamlı bir kazanımdan bahsetmek mümkün değil. Bu açıdan altı çizilebilecek tek nokta üç yıllık sözleşmenin geri çektirilmesidir. Ücretler ve sosyal haklar bakımından metal işçisinin durumunu esaslı bir şekilde değiştirebilecek bir kazanım söz konusu değildir.

Elbette bu bakımdan önceki sözleşmelerle karşılaştırıldığında yine de bir fark söz konusudur. Metal işçilerinin önemli bir bölümünü tatmin eden de bu olmuştur. Metal işçisinin büyük beklentilerle çıktığı bu sözleşme sürecinde önceki sözleşmelerle kıyaslama üzerinden aldığı zamlardan memnun olması, büyük ölçüde MESS-AKP-sendika ağalarının oyun ve saldırıları sayesinde olmuştur. Metal işçisini en aza razı etmek üzerine kurulu bu stratejide havuç-sopa taktiği de kullanılarak işler bu noktaya gelmiştir.

Metal işçisi ne yazık ki bu oyunu bozacak bağımsız bir örgütlü hareket geliştirememiştir. Kuşkusuz MESS ve ortakları bu manevralar yerine kaba biçimde satışa imza atmış olsalardı, metal fırtına benzeri bir ayağa kalkış ihtimali zayıf değildi. Zaten bu ihtimalin kendisini güçlü bir şekilde koyması nedeniyle MESS ve ortakları bir dizi dolap çevirmek, küçük ve sonrasında geri alınabilecek türden bir dizi taviz vermek zorunda kalmışlardır.

Bu tavizlerin sınırlarının ne olduğu bir yana, asıl önemli olan, metal işçilerinin bunların metal fırtına, taban basıncı ve Birlik ile birlikte hareket etme sayesinde elde edilebildiği düşüncesinde olmasıdır. Bu, mücadelede ve örgütlenmede daha ileriye gitmenin dayanağı olabilecek bir kazanımdır.

Metal işçileri hareketi henüz işbirlikçi sendikal düzen dışında bağımsız hareket edebilecek, MESS ve ortaklarını yenebilecek bir olgunlukta değildir. Bilinç ve örgütlenme düzeyi geridir. Bağımsız bir önderlik zemini olarak Birliğin önemini görmekle birlikte, henüz onunla kaynaşan örgütlü bir hareket değildir. Nitekim Birliğin bu yöndeki çalışmaları (bağımsız eylem, kurul-komite oluşturma çağrıları vb.) yeterince karşılık bulmamıştır.

Bununla birlikte bu süreçte bu yönde anlamlı kazanımlar elde edilmiştir. Metal işçilerinin kendilerine, mücadeleye ve Birliğe olan güvenlerinin artması, fiili mücadele ve direniş isteklerinin güçlenmiş olması, hakların ancak sendikal bürokrasiye ve patronlara karşı mücadeleyle elde edilebileceği bilincinin gelişmesi bu kazanımlar arasında sayılmalıdır.

Özellikle grev yasağıyla birlikte AKP iktidarı ile hizmet ettiği sınıf gerçeği daha iyi görülmüş, AKP'nin oy deposu saydığı işçiler nezdinde büyük bir sorgulamaya sebep olmuştur. Bu metal işçisi ve bir bütün olarak işçi sınıfı içerisinde siyasal bilincin gelişimine katkı sağlayacaktır.

Grev yasağını tanımama tutumunun bu denli güçlü ifade edilmesi de son derece önemlidir. Bu işçi sınıfı içerisinde militanlaşma eğiliminin güçlenmesine hizmet edecektir. Hakların ancak devleti de karşısına alacak bir mücadeleyle, "sınıfa karşı sınıf" tutumuyla alınabileceği yönündeki bilinç en ileri öğelerinden başlayarak metal işçisi içerisinde giderek gelişmektedir.. Bu da önemli bir kazanımdır.

Sözleşme sürecinin bu şekilde bitirilmesinde AKP iktidarının Afrin konusunda yaşadığı sıkışma da özel bir rol oynamıştır. Afrin ile grev kararının aynı tarihlere denk gelmesi, ardından grev yasağının ilan edilmesi, bu dönem estirilen şoven-milliyetçi politikaların metal işçileri üzerindeki etkisini sınırlamıştır. Birliğin de katkılarıyla metal işçisi bu savaşın faturasını ödememek konusunda belli bir tutumu dışa vurmuş, AKP ve patronların dayatmalarına karşı grevi sürdürebileceği, olası bir satış karşısında ayağa kalkabileceği sinyalleri vermiştir.

Bu, şovenizmin panzehrinin sınıf mücadelesi olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Metal işçisi, son derece haklı taleplerle verilen mücadele ile "vatan hainliği" suçlaması arasında ince bir çizginin olduğunu hissetmiş, belli kesimleri de farkına varabilmiştir.

4. Kuşkusuz bunlar mütevazi kazanımlardır. Devrimci bir tarzda değerlendirilmesi, işlenmesi, geliştirilmesi, üzerinde hareket edilmesi gereken imkan ve dayanaklardır. Zaten asıl önemli olan da, bu süreçte ortaya çıkmış bu imkanları değerlendirerek metal işçileri hareketine güçlü bir müdahalede bulunmak, bu hareketi bilinçli ve örgütlü bir hareket haline getirerek bağımsız siyasal bir sınıf hareketi düzeyine taşımak, bu yönde mesafe almaktı.

Bu çerçevede sınıf devrimcilerinin ve Birlik zemininde yürütülen çalışmanın politika ve pratiğine bakıldığında, geçmişte yer yer yaşanan eksiklik ve yetersizliklerin, çıkarılan dersler ışığında giderilmeye çalışıldığı, bütünlüklü bir politika ve pratiğin örgütlenmesi çabası içerisinde olduğu görülmektedir.

Fakat yine de, yukarıda ortaya koyduğumuz gelişmeler ve imkanlar tablosu karşısında yetersiz kaldığımızı, hedeflediğimiz düzeyde bir politik ve pratik yüklenmeyi başaramadığımızı belirtmek gerekir. Elbette önemli olan sorunların ve eksikliklerin tespiti ile değiştirme gücü ve iradesinin gösterilmesidir. Bu yönde elde edilmiş anlamlı gelişme ve kazanımlara da dayanarak, yeni bir temelde sağlanmış bulunan kolektif ruhla daha ötesine geçilecektir.

Bu noktada en önemli zayıflık alanı, fabrikalar ile organik ilişki ve mevzilerin yetersizliğidir. Bu metal fırtınada olduğu gibi müdahalemizin gücünü ve sınırlarını belirlemiştir. Elbette bugün o dönemle karşılaştırılamayacak bir noktadayız. Pek çok stratejik fabrika ile organik ilişkiler, çok daha güçlü ve sınanmış bir politik etki var. Ama yine de bu hedeflenen düzeye değildir.

Bu sorunun üzerine gitmek, bu yetersizliği gidermek üzere yeni yol ve yöntemler üretmek üzere yoğunlaşmak durumundayız. Bu süreç içerisinde ortaya çıkmış maddi imkanlar ile moral kazanımlar bu bakımdan işimizi fazlasıyla kolaylaştıracaktır.

Metal TİS sürecinin ardından...

Geride bıraktığımız TİS sürecinin deneyim ve dersleri, sınıf mücadelesi açısından dikkatle değerlendirilmesi ve pratik olarak yüklenilmesi gereken noktalara ışık tutmaktadır. Sınıfa devrimci müdahalede izlenmesi gereken yolu göstermektedir.

İşçi sınıfının örgütlenme ve mücadele isteğinin güçlendiği, giderek kendini daha hissedilir bir biçimde ortaya koyduğu bir süreci yaşıyoruz. Bunu metal işkolu üzerinden daha doğrudan gözlemleyebiliyoruz. Bugün için yakıcı görülen kimi talepler üzerinden kendini ifade eden hareketlilik, çok yönlü sorun ve saldırıların mayaladığı bir mücadele potansiyeline işaret ediyor.

Geride bıraktığımız metaldeki TİS süreci, bilinç ve örgütlülük planında yaşadığı zayıflık ve engellere rağmen metal işçilerinin biriken enerjisini gösteren bir süreç olmuştur. Metal işçileri, işçi sınıfının lokomotifi olarak değerlendirilir. Bu, metal işkolunun Türkiye kapitalizminde tuttuğu yer, metal patronlarının konumu, metal işçilerinin mücadele deneyimi vb. ile doğrudan bağlantılıdır. Metal işkolunda yaşanan gelişmeler, TİS süreçleri vb. sınıfın diğer bölüklerini de etkilemekte, temel bir referans olarak alınmaktadır. Metal TİS'leri örgütlü-örgütsüz bir dizi sektörde ücretlerden sosyal haklara kadar temel bir belirleyen olmaktadır. Metal patronları yıllardır Grup TİS'lerine bu bakışla hazırlanmakta, kendi sınıfı adına masaya oturmaktadır.

Metal işçileri bugün bilinç ve örgütlülük planında oldukça zayıf bir konumda. Burjuva gericiliğinin güçlü etkisi altında harekete geçmekte zorlanıyor. Buna ihanetçi-işbirlikçi, uzlaşmacı sendikal düzenin etkisi ekleniyor.

Yıllardır ardı arkası kesilmeyen çok yönlü saldırıların sonucu olan bu tablo, içinden geçtiğimiz sürecin ortaya çıkarttığı kimi örneklerin de gösterdiği gibi giderek değişiyor. İşçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarının ağırlaşması ile bilinçlerdeki önyargıların yarattığı hareketsizlik arasındaki gerilim her geçen gün artıyor. Bugün için kendiliğinden olarak tanımlanabilecek hareketlenme eğilimi işçileri bir yere kadar getirebiliyor, ancak mevcut olanı aşabilecek bir güç ortaya konulamadığında, bir ileri aşamaya sıçrayacak adımları atılamıyor.

Metal TİS süreci bu gerçeği daha görünür hale getirdi. 2015 Metal Fırtına'yı yaratan dinamikler öncelikle Türk Metal çetesine yönelmişti. Hareket anlamlı bir çıkış yakalamış, onlarca fabrikayı kapsayan bir eylemsel süreç örgütlenebilmişti. Fakat bilinç ve örgütlülük planındaki zayıflık, mücadele potansiyelini güvenceleme, mevcut sendikal düzeni aşma, MESS düzeni karşısında iradeyi güçlendirme noktasında en önemli engeldi. Metal Fırtına'nın deneyim ve birikimi ile 2017 TİS süreci karşılandı. Metal Fırtına'yı yaratan dinamikler bu TİS sürecinde de önemli bir basamaktı. MESS, her renkten sendikal bürokrasi ve hükümet, metal işçilerinin güçlenen mücadele isteğini frenlemeye, oyalamaya, kafa karıştırmaya yönelik bir süreç işlettiler. Metal işçisinin en büyük açmazı olan bilinç geriliğini ve örgütsel zayıflığını hareket noktası yaptılar. Şoven propagandanın yanı sıra grev yasağı önemli bir araç olarak kullanıldı. Beklentileri düşürme doğrultusunda çaba harcandı. Sonuçta atılan bir dizi adım istenilen etkiyi yaratmadı. "Geriye gidişi bir parça yavaşlatan" rakamlara imza atmak zorunda kaldılar.

Sözleşmenin ardından kopartılan gürültü, başarı ve kazanım söylemleri bir anlam ifade etmiyor. Kimi fabrikalarda imzalanan TİS olumlunsa da, gerçeklik ve ihtiyaç tüm somutluğuyla ortada duruyor. "Ölümü gösterip, sıtmaya razı etme" hamleleri işçiler nezdinde asgari bir karşılık bulmuş gibi görünse de, kazanım yaygarasının etkisi uzun sürmeyecektir. Zira gerçekler tüm katılığıyla orta yerde

durmaktadır. Alınan zammın pratikte bir karşılığının olmadığı çok geçmeden görülecektir.

Dolayısıyla, sözleşmenin ardından ortaya çıkan görece durağanlık geçicidir. Her renkten sendikal bürokrasinin sonuçta aynı kapıya çıkan anlayışları metal işçisinin ihtiyaçlarına yanıt üretmenin çok uzağındadır. Mevcut sendikal düzen sarsılmıştır. Metal işçilerinin zayıflıkları ve sendika ağalarının manevraları süreci uzatsa da, artık eskisi gibi bir düzen kurma şansları bulunmuyor. Her hareketlilik süreci, en sıradan bir talebi dahi kazanabilmek için mevcut sınırları aşabilecek bir bakış, bilinç ve örgütlülük ihtiyacını ortaya koyuyor.

Metal işçilerinin bu ihtiyacı karşılayabilecek potansiyelleri her zamankinden fazla. TİS sürecindeki onca karşı saldırıya rağmen grev yasağını tanımama eğilimi, şoven propagandanın hareketliliğe yeterince sirayet edememesi, bu potansiyeli gösteriyor. Bu potansiyelin akacağı kanalı yaratamamanın, açığa çıkartıp örgütleyememenin de yeniden durağanlığa yol açtığını gösteriyor. Biriken mücadele potansiyeli karşısında klasik yöntemler etkisiz kaldığında, sermaye düzeni tavizler vererek mücadelenin gelişmesinin önünü kesmeye çalışıyor.

Ekonomik mücadelenin bugün işçi sınıfı açısından önemi yeterince açık. Ancak kırıntıları aşamayan rakamlara sıkışan bir mücadele, sınıf hareketinin gelişmesinin en önemli engellerinden birisi. Metal işçilerinin saflarında biriken potansiyele dayanarak bu darlığı aşmasını sağlayabilecek bir müdahale bugünün temel bir ihtiyacı. İçine sıkıştığı kabuğu kırıp çıkabilmesi, mevcut sendikal bakışı aşabilmesi için bu adımların atılması gerekiyor.

Fabrikalarda taban iradesini açığa çıkartacak örgütlülükler, bunlar arasında koordinasyon, buna yön verecek devrimci sınıf bakışaçısı günün somut ihtiyacı. Bunun için de sınıfın öncülerinin devrimcileştirilmesi ve örgütlenmesi, komünistlerin temel hedefi olmak zorunda.

***

Komünistler TİS sürecine, toplam birikim ve deneyimlerinin yol göstericiliğinde müdahale etmeye çalıştılar. Taleplerden mücadeleye bakışa, örgütlenme hattından kazanma iradesine kadar bir bütünlük kurmaya çalıştılar. Metal işçileri şahsında işçi sınıfının mücadelesini güçlendirme hedefiyle hareket ettiler. Sistematik olarak sürece müdahale etmeye, bir dizi aracı kullanarak yol göstermeye çalıştılar. Yıllardır kesintisiz sürdürülen çalışmaların da doğal bir sonucu olarak TİS sürecinin doğrudan bir tarafı oldular. Dost ve düşman tarafından açık kabul gören bu gerçeklik, metal işçileri tarafından da bir sahiplenme olarak karşılık buldu. TİS sürecinde birçok fabrikadan gelen "bu kadarını sizin sayenizde aldık" mesajları, artan etki düzeyinin göstergesidir.

Fakat bu temel ihtiyacı karartmamalıdır. Bir taraf olmak, ortaya konulan politikaların geniş kesimlere ulaşması ve etkilemesi önemlidir. Ancak daha önemli olan, söylenen sözün fabrika zeminlerinde örgütlülüklerle ete-kemiğe bürünmesidir. Yeni öncüleri bulup çıkartmak, var olanların niteliğini güçlendirmek, bu bütünlük üzerinden devrimci politikaların taşıyıcısı fabrika merkezleri yaratabilmek, ana hedefimiz ve yoğunlaşma alanımız olmalıdır. Metal işçilerinin en temel eksikliği olan bilinç ve örgütlülük planındaki zayıflık ancak bu yönlü müdahalenin güçlendirilmesiyle aşılabilecektir. Sınıf mücadelesinin gelip dayandığı ve bir türlü aşamadığı sınır, ancak öncülerin devrimcileştirilmesi, devrimci saflarda örgütlenebilmesi ve bu örgütlülüklerin fabrikaları hareket ettirebilmesi ölçüsünde olanaklı olabilecektir.

Gündelik faaliyette yaşadığımız zayıflıklara bu gözle bakabilmeliyiz. Politika ve hedeflerde daha güçlü bir bütünlük kurmalı, fabrika merkezlerinde örgütlenme çabasını güçlendirmeliyiz. Yaşadığımız her deneyim bu ihtiyacı yakıcı bir biçimde göstermektedir. Giderek güçlenen genel etkiyi toparlayıp örgütleyecek yol, yöntem ve araçları yaratabilme kaygısı esas olmalıdır.

***

Komünistler olarak tüm adımlarımızı devrimci bir sınıf hareketi yaratma hedefiyle atıyoruz. Bizim için karşımıza çıkan her gelişme ve sonuçları ancak bu ihtiyaç ve hedef ekseninde değerlendirilebilir. Bir sürecin ya da gelişmenin başarısı ya da başarısızlığı devrimci bir sınıf hareketi yaratma ile bağı üzerinden tartışılabilir. Bugün için bu kapsamda attığımız adımlarda zorlansak da, geleceği kazanmak ancak bu konuda sergilenecek ısrarlı çaba ile mümkün olacaktır.

Komünist Metal İşçileri

Özgürlük, eşitlik, gönüllü birlik!..

Afrin'den kirli ellerinizi çekin!

TKİP Kürt halkının Kürdistan'ın tüm parçalarında elde ettiği ulusal demokratik tüm kazanımları desteklemekte, bunları gaspetmeye ya da sınırlamaya yönelik tüm girişimlere karşı kayıtsız şartsız Kürt halkının yanında yer almaktadır.

(...)

Çürümüş ve tükenmiş bir cumhuriyeti sosyalist bir işçi-emekçi cumhuriyeti ile aşmak, günümüz Türkiye'sinde biricik gerçek devrimci programdır. Kürt halkının meşru ulusal haklarını ve mücadele içinde elde ettiği tüm kazanımları kararlılıkla savunan TKİP, her temel toplumsal-siyasal sorunu olduğu gibi Kürt sorununu da toplumsal devrim perspektifi içinde ele almakta, ulusal sorunda gerçek özgürlüğün ve tam eşitliğin ancak kurulu düzenin aşılması ile olanaklı olduğunu bir kez daha vurgulamakta, köklü ve kalıcı bir çözümün tüm milliyetlerden işçi sınıfı önderliğinde birleşik bir devrim mücadelesinden geçtiğinin altını çizmektedir. **(*TKİP IV. Kongresi / Ekim 2012*)**

***

TKİP V. Kongresi, ödediği büyük bedellere rağmen boyun eğmeyen Kürt halkının yiğit direnişini selamlamakta, tüm meşru istemlerini kararlılıkla desteklemekte, Türkiye işçi sınıfını ve emekçilerini Kürt halkının ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesine omuz vermeye çağırmaktadır. Fakat öte yandan, bedelleri ağır bu mücadelenin halen en büyük zaafının çözüme götürecek bir devrimci stratejik çizgiden yoksunluk olduğu gerçeğinin de altını çizmektedir. Ulusal sorunda gerçek özgürlük ve tam eşitlik, kurulu sermaye düzeninin doğasına aykırıdır. Bu haklı istemlerde ısrar edilecekse eğer, sermaye düzeni ile uzlaşmaya dayalı anayasal reformlar çizgisi terkedilmeli, Türkiye işçi sınıfı ve emekçileriyle omuz omuza birleşik devrim yolu tutulmalıdır. Gerçek ulusal özgürlüğü ve tam eşitliği elde edebilmenin, bu arada sorunu işçi sınıfı ve emekçilerin çıkarlarına en uygun biçimde çözebilmenin biricik olanaklı yolu budur. **(*TKİP V. Kongresi / Aralık 2015)***

***

- Partimiz, Kürt partilerinin izlediği işbirlikçi çizgi nedeniyle haklı davası lekelenmiş bulunsa da, mazlum Kürt halkının tümüyle meşru ulusal özgürlük ve eşitlik istemlerini, Kürdistan'ın tüm parçalarında elde ettiği ulusal demokratik kazanımları savunmaya, bunları gaspetmeye ya da sınırlamaya yönelik tüm gerici girişimlere karşı Kürt halkının yanında yer almaya devam edecektir.

- Kürt partilerinin emperyalizmden ve siyonizmden medet uman, böylece Ortadoğu'nun bu en mazlum ulusunun haklı ve meşru davasını kirleten, bu arada bölge halklarının çıkarlarını hiçe sayan işbirlikçi politikalarının iç yüzünü sistemli bir biçimde açığa vuracaktır. Bel bağlanan emperyalist güçlerin yakın tarihteki sayısız ihanetine rağmen inanılmaz bir dar görüşlülükle sürdürülen bu politikanın bölge halklarının yanısıra bizzat Kürt halkının kendisi için barındırdığı felaketli sonuçlara her vesileyle dikkat çekecektir. ***(TKİP 30. Yıl Konferansı / Kasım 2017)***